

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novobodjenja 3. szám. (Wagner palota 137, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délba

NOVISAD, 1926. AUGUSZTUS 1.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A noviszádi kiállít

Másodszor vonul fel a Vojvodina ipara Noviszádon, hogy tanubizonyítást tegyen fejlettsége, versenyképessége, jelene és jövője mellett. Soha olyan súlyos viszonyok mellett nem nyílt meg kiállítás, mint a mai Noviszádon. Az ország pénzügyi és gazdasági krízise talán most ért el tetőpontjára és ez a Vojvodinát sújtja a legjobban. A gazdag és virágzó Bácska és Bánság kereskedelme, ipara és mezőgazdasága olyan súlyos viszonyok között van ma, hogy azt más nem is tudná kibírni. Ma még bírja, de nagyon kérdéses bírja-e még holnap. A kíméletlen adózás olyan próbára tette életképességét, hogy ez még azokat is csodálkozásra készíti, akik optimista szemmel nézték az adóhatóságok működését. Tovább azonban már nem szabad feszíteni a húr, mert elpattan. A pénzügyminiszternek végül be kell látnia, hogy nem lehet, de nem is szabad az utolsó csepp vért, az utolsó életenergiát is kipréselni a Vojvodinából, mert ez nemcsak az ő bukását jelentené. Most, talán az utolsó pillanatban kell jobb belátásra bírni azokat, akik még mindig száz-száz milliókat akarnak behajtani a Vojvodina népén, be kell látniok végre, hogy nem mehet tovább, elérkeztek az utolsó állomásig.

Most, amikor a Vojvodina közgazdasági élete már annyira gyenge és gazda iparos és kereskedő egyaránt az elmerüléstől fél, rettenetes csapás zúdult a Bácskának éppen legtermékenyebb vidékeire. A pusztító árvíz nemcsak százezer hold földet öntött el, de koldusbotra juttatott sok ezer embert is. Elpusztult a vetés, százezer értékű értékek veszték a vízbe és az árvízszujtatta területek lakossága talán évekre nem jelent majd fogyasztót sem az iparnak, sem a kereskedelemnek. Olyan jelenségek ezek, amelyek csak növelik az ipar és kereskedelem kétségbeesett helyzetét.

És ilyen nehéz körülmények sem riasztották vissza az ipari és kereskedelmi életet attól, hogy a nagy nyilvánosság elé lépjen munkájának szorgalmának eredményével. Talán nemcsak az készítette őket arra, hogy tárgyikat kiállítsák, ami erre a legtermészetesebb ok volna piacot találni terményeiknek, hanem egy kissé a kétségbeesés is, hogy ime mindazon csapások ellenére, amelyek a Vojvodina kereskedelmét és iparát érik, utolsó erőfeszítését felhasználva idehozta tudásának, szorgalmának eredményét. Birálja meg mindenki megérdeml-e azt a sorsot a Vojvodina, amelyben részesítik, de ez a kiállítás egyúttal kiáltó bizonyítéka annak is, hogy mit termelhetett volna, ha nem ilyen súlyos viszonyok között él. Ezt talán meg fogják érteni azok is, akiknek elsősorban meg kell ezt érteniük és a jövőben a Vojvodina már nem lesz az a mostoha gyermek, amely eddig volt és ha így lesz ebből nemcsak szűkebb hazánknak lesz haszna és előnye, hanem az egész országnak is.

Reméljük, hogy a ma megnyíló vojvodina kiállítás mindenkinek meg fogja teremni azt a gyümölcsöt, amelyet remélt. Nehéz, sőt igen súlyosak a mai viszonyok, de éppen azért kell rajtuk segíteni és talán ez a kiállítás is egy eszköze ennek a segítségnek, amely azonban csak akkor érhet majd el eredményt, ha a kormány is átérzi a segítség szükségességét.

Újabb törvény készül a drágaság ellen

A községi választások -- Az árvíz következtében hontalanná vált lakosságot elhelyezik az országban -- A miniszterek utja

Beogradból jelentik: A községi választásokat megelőző erőszakosságokról tárgyalt tegnap a radikális párt főbizottsága. Az ülésen Timotijevics Koszta és Groll Milán részletesen beszámoltak azokról az erőszakosságokról és véres eseményekről, amelyek Szkoplye környékén történtek. Az ülés után a demokrata párt kommunikét adott ki, amelyben részletesen foglalkozik az erőszakosságokkal és azokat a leghatározottabban elítéli.

A minisztertanács tegnapi ülésén kizárólag folyóúgyekkel és tárcaügyekkel foglalkoztak. A kormány tagjainak nagy része tegnap elutazott Beogradból: Pucelj és Krajacs Zagrebba, Perics Blédbe, Szimonovics Kruseváca, Trifunovics hadügyminiszter és Jovanovics Vasza közlekedésügyi miniszter pedig az árvízszujtotta területekre.

Maximovics Boza belügyminiszter, aki Blédben volt tegnap visszaérkezett Beogradba és a délelőtti folyamán felkereste Uzunovics Nikola miniszterelnököt, akinek blédi audienciájáról számolt be.

Tegnap a radikális párt egyik alelnöke Mihajlovics Ilija Karlsbadba utazott, ahol Pasiscs Nikoltát fogja meglátogatni. Mihajlovics Ilija utja összefüggésben van a radikális párt beogradi helyi szervezetében mutatkozó ellentéttel. Babics hívei csak akkor fognak külön listával résztvenni a községi választásokon, ha ehhez Pasiscs Nikola is hozzájárul.

Uzunovics Nikola miniszterelnök tegnap újságírók előtt kijelentette, hogy a kormány gazdasági bizottsága kidolgozta a drágaság le-törésére irányuló új törvényjavaslatot, amelyet rövidesen a minisztertanács is le fog tárgyalni. A miniszterelnök még azt is közölte, hogy Blédbe fog utazni, ahol Öfelségének beszámol a kormány munkájáról és a politikai helyzetről.

Az árvízkarosultak segélyezése ügyében Trifkovic Márkó parlamenti elnök tegnap délelőtt felkereste Jovanovics Vasza közlekedésügyi minisztert és Uzunovics Nikola miniszterelnököt és kérte őket, tegyék lehetővé a bácskai és baranyai árvíz következtében hontalanná vált 40.000 lakosnak ingyenes elszállítását. A miniszterek megígérték Trifkovic Márkónak, hogy mindent meg fognak tenni az árvízkarosultak segélyezése és ideiglenes elszállítása érdekében. Ezen különben a Vöröskereszt dolgozik, amelynek a kormány minden tekintetben rendelkezésére áll.

Délben Nincsic Moncsiló külügyminiszter és a hadügyminiszter fontos megbeszélést tartottak, amelyen később Uzunovics Nikola is részt vett. Az értekezletről nem adtak ki jelentést, de bizonyos, hogy a bolgár helyzetről tárgyaltak. A konferencia után Nincsic a királyi palotába ment és telefonon értesítette Öfelségét, hogy a bolgár kormány még nem választott jegyzékünkre.

Anglia ragaszkodik Németországnak a népszövetségbe való felvételéhez

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója írja: Különböző népek és államok között diplomáciai uton bizalmas természetű tárgyalások folynak jelenleg Genfben, a tanács és a népszövetség legközelebbi jelentős gyűléséről. A brit kormány főleg arra helyezt súlyt, hogy Németország felvétele, a múlt márciusi incidenshez hasonló zavaró körülmények nélkül történjék meg. Lengyel-

ország egész sor követelést támaszt, a nem állandó tagsági helyre való beválasztásával kapcsolatosan, amelyek természetesen aggodalmat kelthetnének. Feltehető és valószínű, hogy miután Németország már elfoglalta helyét a tanácsban, Madridnak az állandó tagságra való kérését Páris és Berlin is támogatja.

A zsabylai dobrovoljacok

ügyét augusztus 16-án tárgyalja a noviszádi törvényszék

A noviszádi törvényszék tegnap tüzte ki Gyurisics Milos és harminc dobrovoljac társa bűnügyének tárgyalását augusztus 16-ra.

Az ügyészség hatóság elleni erőszakkal vádolja a 30 dobrovoljacot, amit azáltal követek el, hogy 1925. augusztusában önként parcellázták Zsablja község tulajdonát képező földet azért, hogy ezt mint saját tulajdonukat használják.

Ezenkívül 1925. szeptember elsején, ami-

kor községi bizottság szállott ki a községi földre, hogy azt bérbeadja, a dobrovoljacok, akik jogtalanul birtokba vették a földet, nem engedték oda a bizottságot és megtiltották neki, hogy megkezdje munkáját.

A tárgyalást nagy érdeklődés előzi meg nemcsak mert, harminc dobrovoljac a vádlott, hanem azért is mert ilyen ügy még nem volt a noviszádi törvényszék előtt.

Franciaország gazdasági közeledése Németországhoz

Párisból jelentik: Németország és Franciaország képviselői gazdasági tárgyalásokat kezdtek. Az európai béke megszilárdításának alapjául szolgál a két szomszédos ország gazda-

sági ügyekben való megállapodása. Beavatott helyen úgy tudják, hogy a tárgyalások eredményeképpen Németország tenyészállatokat fog szállítani Franciaországnak.

INSTITUT DE BEAUTE PARIS

KLYTIA PUDER DOBOZ DINAR **13.-**

KAPHATÓ: ŽIVOJNOVIĆ, LUKÁCS, SOA és ANDJEO DROGÉRIÁKBAN

Újabb pályázatot ír ki a város a Magyar ucca és vasuti fisor kövezésére

A középítészeti minisztérium döntése

A középítészeti minisztériumtól tegnap átirat érkezett a városi tanácshoz a Magyar ucca, vasuti fisor és állomás előtti tér kikövezése ügyében. A középítészeti minisztérium utasította városi tanácsot, hogy írjon ki új pályázatot a kövezési munkálatokra. A pályázat felett a városi tanács dönt az építészeti igazgatóság egy mérnökének részvételével.

Együttal utasította az építészeti minisztérium a városi tanácsot, hogy küldjön ki egy bizottságot az eddig végzett munkák felbecsülésére. A bizottság tagja lesz az építészeti

igazgatóság egy mérnöke, egy városi mérnök, aki nem folyt be az eddigi kövezési munkálatokra és egy tanácsstag. A bizottság megállapítja, hogy mennyi értéket képvisel az eddig végzett munka és azt a városi tanács kifizeti Frank és Szolarovics vállalkozóknak.

A városi tanács valószínűleg kedden ki fog már írni egy rövid lejáratu pályázatot a kövezési munkálatokra úgy, hogy ha a közgyűlés elfogadja a beérkezett ajánlatok egyikét és azt a minisztériumok is jóváhagyják, a kövezési munkálatot szeptemberben folytatni fogják.

Ma nyitják meg a vojvodinai kiállítás

A kereskedelmi miniszter megbízottja nyitja meg 9 órakor a kiállítást

Ma délelőtt kilenc órakor nyitják meg a Futaki uti kereskedelmi akadémia (volt magyar gimnázium) épületében a vojvodinai iparkiállítás. Tegnap egész napon át dolgoztak a kiállítók és csak a késő éjjeli órában fejezték be munkájukat. Az udvaron számos pavillon áll, amelyekben főleg a gépipar van képviselve. Az ipar és kereskedelem képviselői az iskola épület közel száz termében helyezték el tárgyaikat,

amelyek mind tanubizonyosságát teszik a Vojvodina ipari és kereskedelmi előrehaladottságának.

A kiállítást a kereskedelemügyi miniszter képviselője fogja megnyitni délelőtt 9 órakor, utána pedig megnyitják a nagyközönség részére, amely már most is nagy érdeklődést tanúsít a kiállítás iránt. A kiállítás megnyitása után egy órákor ünnepi banket lesz az iparos ifjuság otthonában.

Hindu, japán és néger diákok látogatása Noviszádon

Elragadtatással beszélnek a jugoszláv vendégszeretetről — Fedák Sári unokahuga is résztvesz a kongresszuson

Szokatlan élénkség verte fel tegnap délután a vasutállomás hétköznapi csendjét. Katonazenekar helyezkedett el a kiráronál, a perronon pedig egyre nő a tulnyomórészt intellektuellekből összeverődött közönség száma. Begördül a beogradi személy, cifraruhás, legnagyobb részt szemüveges szimpatikus arcú közönség száll ki belőle.

A legváltozatosabb színű utiruhák exotikus arca egyszerűen vagy tisztelegő beszéd, általános üdvözlések és felzendül a katonazenekar muzsikájából a minden idők ősi diáknótája: „Gaudeamus igitur juvenes dum sumus“.

A keresztény diákok világszövetségének tagjai érkeztek meg. Világkongresszust tartanak Karlovcin s néhány órára átrándultak megtapasztalni Noviszád nevezetességét. Az állomástól az Orient szállodáig az általános bemutatkozással és élénk beszélgetéssel talán sikerült elsikkasztani mindenre kiterjedő figyelmüket a legközelebbi noviszádi nevezetességtől: a vasuti sétány kövezeténél ázsiai félbemaradottságtól és piszkától.

Az Orient szálloda sarkán azután menetbe tömörül a vendégsereg és a katonazenekar induló mellett megindul a város felé.

A japán, francia, angol, német beszéd mellett itt-ott magyar szók hangzanak el. A budapesti egyetemek különböző egyesületei is elküldötték képviselőiket. Dr. Molnár Kálmán és dr. Széll János a tizenegytagú budapesti delegáció vezetői elragadtatással beszélnek a vendéglátó karlovcaiak előzőkenységéről és vendégszeretetről. A világkongresszus kétszáznegyven résztvevője feledhetetlen emlékekkel távozik el innen.

A diákok világszövetségéről érdekes dolgokat mondanak el. A háború befejezése után 1919-ben alakult meg a keresztény diákok

világszövetsége. akkor, amikor az általános leromlás után rendkívüli nehézségekbe ütközött a megélhetés, amely létében támadta meg a tudomány ifjú harcosainak boldogulását. Akkor még kizárólag a diákok felsegélyezése volt a világszövetség egyedüli feladata. Azóta javult a helyzet és az időközben pompásan megerősödött szövetség, kiterjeszthette hatáskörét a diákság társadalmi, kulturális és mindenfajta egyéb érdekeinek megvédésére is.

Négy kongresszust tartottak ezeideig, ez a karlovci az ötödik. Öt pontba foglalták ennek a kongresszusnak a tárgysorozatát. Az első természetesen a diákszegély és a különféle diákjóléti intézmények ügye. Ugyszólván a világ minden egyeteme bemutatja különféle segélyakciónak és jóléti intézményének felépítését és szervezetét. Általános meglepetést és osztatlan elismerést keltett a magyarországi egyetemek diákintézményeinek szinte egyedül álló tökéletessége. A tárgysorozat második pontjának vitája váratlanul érdekes és meglepetést keltő szenzációval szolgált. A keleti országok egyetemeinek kiküldöttjei panaszos feliratot terjesztették a bizottság elé. A tudományos világ mostohaifjainak érzik magukat és a keresztény világszövetség kongresszusán azal a kéréssel fordulnak az egész világ diáksága elé, hogy keresztényi szeretettel fogadják be őket a nyugati kultúra harcosainak táborába és vessenek véget kitagadottságuknak. A panasz mély hatást váltott ki a jelenlevőkből és egyhangulag elismerték annak jogosságát.

Az orosz menekült diákok ügye volt a következő téma. Néhány segítő akció megszervezése után a konferencia zárópontjaként óriási lelkesedéssel elhatározták, hogy a szervezetet teljes erejükkel mindjobban kifejlesztik és tökéletesítik.

A kitűnő bajtársi hangulatban befejezett konferencia után meglátogatják Jugoszlávia közeledő nevezetességeit. Beogradban már voltak, most meg nagy lelkesedéssel dicsérik a noviszádi kedves fogadtatást, a város szépségét és „tisztaságát“.

Közben a menet elérkezett a városháza elé. A diszteremben Milovanovics polgármester angol beszéddel üdvözli a vendégeket. A polgármester nagy tapsal fogadott üdvözlő szavai után Hoffmann Konrad egyetemi tanárnak, a világszövetség amerikai származású igazgatójának felkérésére a budapesti delegáció egyik tagja, a noviszádi születésű Belohorszky Lajos gépészmérnök köszönte meg angol beszédben a kedves fogadtatást. Utána még a francia és a hindu kiküldött mondott rövid beszédet, majd a hatalmas tömeg levonult az uccára.

Hindu, amerikai, japán, jugoszláv, német és angol őszinte barátsággal összekarolva vonult végig az uccán. A soknyelvű, valóságos népszövetségi emberkoszoru közepén, magyarul csicsereg az indiánussal egy feltűnő szépségű fiatal hölgy: Fedák Ágota, Fedák Sárinak, a világhírű magyar színésznőnek unokahuga. A budapesti delegáció tagja, végzett bölcsész és azt mondják, hogy a kongresszuson néki volta legnagyobb sikere. Annyi bizonyos, Fedák Ágota az egész gyülekezet egyik „legfigyelemreméltóbb“ jelensége.

A városházából a Szrpszka Maticát látogatta meg a vendégsereg, majd a repülőterre mentek ki, az esti vonattal pedig visszautaztak Karlovcára.

A vendégszerető városkában minden csoport szinte otthonosan berendezkedett. Mindenik a maga módja szerint. A magyarok persze egy jóképű vendéglőt kerestek fel, mert hiszen még az egyetemen is úgy tanítják, hogy Karlovci a világhírű ürmös hazája. Olyan szívesen látták őket, hogy amikor Beogradból visszajöttek, a vendéglő tulajdonosa szomorú arccal beállított a kongresszusterembe:

— Hol vannak Önök, már huszonnégy órája nem láttam az urakat.

Most tehát szaporán sietnek vissza Karlovciba, nehogy — horribile dictu — magukra haragítsák Csika Mirkót, a világhírű karlovcái ürmös jószágos szívű Ganimédeszt.

Egy teljesen jókarban lévő
370 cm. széles, 440 cm. magas

üzleti portál

2 nagy kirakattal, középtűt az
ajtóval átalakítás végett azonnal

olcsón eladó

Fischer J. és Fia Novisad, Kraja Petra 23.

Modern szücsműhely a „RÓKÁHOZ“
MILOVANOVIĆ DJORDJE
NOVISAD, Pašičeva-ulica 25.

Ajánlja gazdag raktárát szücsárakban.
Megtekinthető úgy a noviszádi kiállítás-
táson, mint az üzletben

A piramisok alatt...

Kairó, július hó.

Ha hetven év előtt gróf Lesseps Ferdinándnak a legzseniálisabb francia mérnöknek nem sikerült volna rávenni Egyiptom uralkodóját, a könnyelműen pazarló, de nagy stílusú Izmail kedivet, hogy anyagilag is járuljon hozzá a Földközi-tengert a Vörös-tengertől elválasztó földszoros átvágásához: a fáraók egykori birodalma talán ma sem érdekelné mást, mint a régiségbuvárokat. Apáink közül csak kevesen sejtették, amit mi most mindnyájan tudunk, hogy a Szezei-csatorna létesítése a XIX-ik század legnagyobb politikai és gazdasági jelentőségű eseménye volt. Mert ez a csatorna megnyitotta az egyenes víziutat Európából Ázsia felé és szinte önkényszerűen rákényszerítette Angliát, hogy indiai birtokainak érdekében rátegye kezét a csatornára és gyámsága alá helyezze Egyiptomot.

Szeze és az angolok

A francia államférfiak tévedései közt talán a legsúlyosabbak közé sorolható az a könnyelműség, hogy a Szezei-csatorna részvevényeit, amelyeknek többsége a kedive birtokában volt, angol kézbe engedték jutni. Ezzel a vásárlással szerezte meg Anglia magának a jogot, hogy a csatornát — nemzetközi jellege dacára — saját tulajdonának tekintse és a csatorna biztosítása végett Egyiptomot megszállva tartsa. Amikor 1883-ban Alexandria előtt megdörmültek az angol hadihajók ágyúi és angol katonák masiroztak Kairóba, hogy „rendet teremtsenek” az országban, a francia közvélemény fájdalmas fölszisszenéssel panaszkodott az angol imperializmus ellen. Bismarck ellenben belátta és nyíltan kimondotta: Angliára nézve az Indiába vezető út ugyanaz, mint az ember hátgerincében a velő. Ha ez elsovad, vége az egész testnek.

Nem akarok világpolitikai fejtegetésekre bocsátkozni, de Bismarck nézetét mindenkinek tudnia kell, hogy megérthesse: miért nem hajlandó Anglia felszabadítani Egyiptomot az ellenőrzése alól és miért nem vonja ki csapatait az országból. Papiroson Egyiptom önálló állam, van királya, parlamentje, katonasága, diplomáciai képvisellete, sőt tagja a Népszövetségnek is — 1922-ben ismerte el Anglia az ország függetlenségét —, de a valóságban kénytelen ahhoz alkalmazkodni, amit a londoni kormány a Kairóban székelő High Commisser, a főbiztos utján megkövetel.

Csodálatos valami a nemzeti önérték! Ime, egy ország, amely félszáz év alatt a keleti kulturátlanságból és rendtelenségből mintaaállammá változott, ahol virágzik a földművelés, nagyarányu a kereskedelem, fejlődik az ipar, ahol az adók nem nyomják a népet, de az állam pénztára mégis mindig tele van, ahol a régi uralom önkénye helyett jog és törvény biztosítja a legszegényebbet is a hatalmasokkal szemben, — egy boldognak mondható ország, amely mégis elégtelen! Talán senki nincs lakói között, aki kétségbe vonná, hogy az óriási fejlődés és föllendülés legfőbb tényezői az angolok voltak s mégis az egész nemzetnek egyértelműen leghőbb vágya, hogy az angol gyámkodás véget érjen. A nemzeti önérték nem tud belenyugodni, hogy az ország ne rendelkezék a teljes állami szuverenitással. A függetlenség vádja elnyomja az utilitárius szempontokat és a fiatal, meggondolatlan lelkeket belekergeti összeesküvésekbe, gyilkos merényletekbe. Az a revolver, amely tavaly megölte Sir Lee Stack szirdart, az egyiptomi angol katonaság főparancsnokát, a brit uralom ellen dörült el. Mi volt a felelet? Szudán teljes lekapcsolása Egyiptom testéről és a megszigorított katonai ellenőrzés.

Tutankamen bosszúja

A turistákat nem érdekli a politikai viszály. Aki Egyiptomba megy, a multakat keresi, évezredek emlékeit egy eltűnt kulturának, amelyik gigantikus alkotásokat hagyott hátra. A piramisok és gulák dacolnak a rohanó idővel. Birodalmak omlottak össze, népek tüntek

el a világból, csak ezek az építészeti rejtélyek állanak ma is úgy, mint évezredek előtt. Honét és hogyan szállították a hatalmas kövöket a sivatagba, miféle emelő eszközökkel tudták egymásra rakni? Tűnődve tekint a huszadik század szülöttje a szfinksre, amelynek lábairól most takarítják el a sivatag homokját, de se a Murray, se Beadecker nem tud határozott feleletet adni, hogy mit jelentett ez a szobor. A hieroglifákat több mint száz éve tudják a tudósok olvasni, de még megannyi megfejtést váró titok rejtőzik a föld alatt! Micsoda láz fogta el az egész világot csak az imént, amikor angol kutatók rábukkantak Tutankamen fáraó sírboltjára és föltárták annak csodás kincseit. A 450 kilogrammot nyomó szinarany szarkofág már bekerült a kairói múzeumba, az öröknek vélt nyugalomban megzavart uralkodó bebalzsamozott mumija azonban még ottmaradt a sírboltban. A turisták már nem tolonganak úgy a királyok temetkező völgyébe; babonától mentes lelkekre is árnyat vet az a különös véletlen, hogy mindazok hirtelen, egymásután meghaltak, akik megbolygatták Tutankamen nyugalomát...

Luxor és Heluán

Aki kedvelője a kontrasztoknak, kielégülést nyerhet Egyiptomban. Wells időgépe nélkül visszajuthat a huszadik századból az ókorba és néhány negyedóra alatt a világvárosi modernségből a rejtelmes sivatagba. Kairó, ha nem festené tarkára uccái ábrázatát a viseletek keleties tarkasága, miben sem különbözne az európai legnagyobb metropolisoktól. Pezsgő élet, luxusos szállók, elegáns mulatóhelyek, internacionális társaság, nagy üzleti forgalom s a nyári hónapok kivételével idegenek folytonos hulláma. Az országban sok a gazdag ember s ezek között kevés, aki fogához verné a garast. A nagy jövedelmek forgalomba kerülnek s a hatalmas vagyonok urai hasznos befektetésekre is fordítják a pénzüket. Míg a többi mohamedán országban ömlőlábakon botorkál a gazdasági élet, itt különösen a földművelés terén, lépést tart a legmodernebb hadiáddal. Mint hajdan, a történelemelőtti időkben, most is legfőbb áldása az országnak a Nilus, amely Afrika belsejéből Szudánon keresztül végighömpölygeti áradatát az országban. Amit az angol uralom a Nilus szabályozásával, a zsilipek megépítésével és az öntöző csatornák készítésével produkált, az újabb kor legértékesebb technikai teljesítménye. Ezekből a zsilipektől, amelyek a Nilus felső részén, a szudáni területen vannak, függ az egyiptomi földek megtermékenyítése és maga a termés. Szudán a kulcsa Egyiptom mezőgazdasági életének s amíg Anglia birtokolja a Nilus felső folyását, addig hiabavaló minden törekvés Egyiptom teljes politikai függetlenségeért.

A több mint négy évtizedes angol vezetés mindenütt meglátszik: a Niluson közlekedő gőzösökön épp úgy, mint az elsőrangú szállodákban, a vasutakon, az állami hivatalokban, sőt a városok uccái forgalmában is. Az angol kontroll az utolsó öt év alatt sokat enyhült, de a háttérben még mindig működik. Bánthatja a nemzeti önérték, de az objektív megfigyelőnek az a meggyőződése, hogy nélküle Egyiptom nem érhetne volna el a jólétnek és a kulturának mostani fokát. Az angol okkupáció előtt elszánt oroszánvadászokon kívül alig merészkedett európai ember Kairón túl utazni, most a téli szezon alatt ezren és ezren jönnek, mint klimatikus üdülőhelyre Egyiptomba, hogy a nedvességmentes levegő helyrehozza megtámadott tüdejüket. Heluan és Lxor — hajdanta csak bátor turisták célpontja — ma ugyanaz a Kairóban tartózkodónak, mint egy kirándulás Párisból Versaillesba, Bécsből a Semmeringre.

Egyiptom dicsősége

Egyiptom minden időknek legcsudálatosabb földje marad. Föld, amelyben holt ézedévek alusszák örök álmukat s ahol a gulák halotti vártája mögött a modern fejlődés hajnala pirosozik. Vajon mi jelent többet Egyip-

tom életében, a modern technika és civilizáció diadalmos előretörése, vagy az a tizezer éves mult, amelynek legmélyéről Atlantis vakító fényessége sugárzik?

Melyik a nagyobb?

Menes fárao Krisztus előtti háromezer évvel egy gigantikus töltéssel átvágta és megváltoztatta a Nilus folyását s ezzel termékenyítette Egyiptomot. A modern kultúra minden haladása mellett le kell borulni az ókori Egyiptom gigantikus nagysága előtt. Mert Caesarok és Napoleonok jönnek és mennek, de a Menesek csendes dicsősége ma, évezredek múlva is teljes fényében ragyog. *Holló Tivadar.*

Egyesített ét- és életrend

Áttanulmányoztam a bicsérdydmust, a mazdazdánizmust, aktivizmust futurizmust és a marochizmust. Mindegyikből kivontam azt, ami helyes benne. Ezt mind összeadtam, az eredményt ötlet osztottam s így jött ki „egyesített új ét- és életrendem.” Ime a fő pontjai:

1. Fölkelés előtt rövid séta. Utána lélekzési és levegőből-éleési gyakorlatok. Reggeli dióhéjja porrá törve s ecetes glicerinrel péppé gyurva. Ezt persze nem enni kell, hanem a fejre kenni.

2. Délig elmélkedés a hét legfontosabb problémáiról. Problémák fölvetése és megoldása, például a) Harmadfél macskának hány lába van? b) Ha egy fán ül hét bivaly, hány perc van egy dézsa vízben? És effélék.

3. Délben ebéd. Retekleves, félkövér marhahús, baracklekvárral, mákos káposzta, spenótos rétes, papsajt, citromos feketekávé. Utána lélekzési, majd lélekzetviasszatartási gyakorlatok.

4. Estig elmélkedés. Például erről: Hogy jön a csizma a spájzba? Vagy: Mit gondolt Mohamed mikor egyszer Abu Bekrnek azt mondta, hogy: „ühüm”. Avagy: ha feldobják, ostoba, ha leesik, számár, ha nem nyulnak hozzá bolond — mi az? (A megfejtés maradjon titokban!)

5. Este vacsora. Turóleves, ecetkrém, főtt berzence és áspis répakenyérral. Utána további lélekzés. És szüntelen elmélkedés arról, hogy vajjon mire jó ez és hogy was hab' ich davon, valamint: mit lehet ezen keresni? És effélékről.

6. Lefekvés után rövid séta. Alvás közben szüntelen lélekzési gyakorlatok. „Álomban libahust enni jó, — de nem kielégítő”.

7. Napközben ovakodjunk minden meg-gondolatlan cselekedettől. Télen például a földszintről felugrani a második emeletre, mert az ember esetleg nem ugrik be pontosan az ablakon, hanem az ablak mellé ugrik, akkor leesik — s ez bajt képez. *(ul.)*

130x75 Mm

MECHANIKAI

KENDERZSÁKOT

ajánl a

Fonó- és Kötélverőgyár r. t. Odžaci

Háboru a fehérek és feketék között

„El Afrikába!” — A rabszolgák utódainak küzdelme a jenikkkel

Ameddig a néger mintegy két évszázadon keresztül mint rabszolga élt Amerika földjén, az Egyesült Államok természetes fejlődését semmiképpen nem befolyásolta a néger faj térhódítása. Az amerikai polgárháború meghozta nekik a teljes szabadságot és így szellemi, gazdasági téren megnyiták az utat Afrika gyermeke részére. A XX. században is még megmarad azonban a néger ember a nehéz munka szimbólikus alakjának. A nehéz munka piacán mindig több sötétbőrű ember volt, mint fehérbőrű és ugyan így állt a helyzet a munkabírás tekintetében. A fehér emberek között a tíz-tizenhárom év közötti ifjú munkások alig érik el a tízszázalékos hányadot, a négerék között ez a szám 19,5 százalék. A fehér emberek között körülbelül hatvan százalék tartja meg hatvanöt éves koráig munkabírását a feketék között nyolcvan százalék. Csak a huszonöt és negyvennégy év közötti munkásréteg van egyenlően kilencvenhét százalékkal képviselve a két népfajnál.

A néger munkásság hatalmas tömege fölött egy kicsi, de rendkívül tanulékony néger intellektuális réteg képződött a legutóbbi évtizedekben. A néger ember ma már tele van tudománysszomjával és az intelligensek mindent elkövetnek, hogy a fehér ember szellemi szintjét elérjék. Az egyik amerikai egyetemen például az 1924—25-iki évfolyamon 652 néger értelmiségi egyetemi képesítést. Közöttük negyvennégyen a művészetek tudorai, négyen a bölcsészet és természettudományok doktorai és háromszázkilencvenötön a közgazdasági tudományok abszolvensei lettek, ezek az intellektuális teljesítmények azonban még csak minimális fokát nyújtják a fekete faj teljesítőképességének.

Azok az iskolák és egyetemek, melyek a négereknek jelenleg nyílván állanak, elsősorban az állam nyilvános főiskolái, azután speciális intézetek, ahol kizárólag néger hallgatókat vesznek föl és maguk a tanérek is négerek, végül különböző jellegű intézetek fehérjajú tanérekkel és fekete hallgatókkal.

A nyilvános állami főiskolák magatartása a néger diáksággal szemben nem egységes. Az Egyesült Államok déli vidékein nagyon kevés kivétellel a főiskolák egyáltalában nem tűrik meg a néger hallgatókat. Az északi államok egyetemei határozatlan magatartást tanúsítanak és ingadoznak a tolerancia és ellenségeskedés nyílt bevallásának megnyilvánulásai között. Az ellenséges érzület különösen az utóbbi években vett erőt úgy az egyetemnek tanácsán, mint a fehér egyetemi hallgatókon.

Azokban az esetekben, amikor az egyetemi kollégiumban mégis felvettek néger hallgatót, a hallgatóval szemben különös megszorításokat alkalmaztak. A feketebőrű egyetemistának nem volt módjában az egyetemi klubba belépni, sőt a közös étkezésben való részvételt is lehetetlenné tették a négerék részére. A múlt télen történt például a Michigan-egyetemen, hogy a főiskola bálján megtiltották a feketebőrű egyetemi hallgatóknak az azon való részvételt.

Alakultak természetesen Amerikában olyan szervezetek is, amelyek egyensúlyozni igyekeznek a négerék ellen megnyilvánuló bojkottot. Ezek között a legbetolyásosabb a Negro-Caucasian Club, amely társadalmi propagandával akarja elérni a néger faj társadalmilag megnyilvánuló egyenjogúsítását. Ez a klub rendkívül előkelő és magas színvonalú bálkat rendez olyan szállodák helyiségeiben, ahol eddig a fekete ember csak mint szolga léphetett át a küszöbön s ezekre a bálókra az amerikai néger intellektuelleket meghívja. Kérdés, hogy az ilyen naiv propagandának a merev és reális yenki-társadalomban foganatja lesz-e. Egyelőre rendkívül nehéz a négerék helyzete az Egyesült Államokban. Az amerikai ember fekete üzlettársában nem kívánatos konkurrenset lát, különösen akkor, ha az üzleti versenyen megállja a helyét. Nemrégiben adtak ki egy

északi városban néger borbélyok alkalmazása ellen tiltó rendeletet s ennek a rendeletnek legfőbb indoklása az volt, hogy néger fodrász nem kerülhet abba a helyzetbe, hogy egy fehér nő haját bubisra levághassa.

Néhány évvel ezelőtt rendkívül érdekes eset játszódott le Washingtonban, amely ugyan-csak élesen világítja meg a néger faj izoláltságát Amerikában. Néhány háztulajdonos, akinek háza Wilson elnök valamikori lakóháza közelében áll, szerződést kötött, amelyben mind kötelezte magát arra, hogy a házakban lévő lakások egyikét sem adja ki, vagy adja el olyan személyeknek, akiknek ereiben néger vér csörgedez. Ezt a megállapodást huszonegy évre kötötték, abból a célból, hogy a nevezett városrészben a házak értéke ne süllyedjen. Hozzá kell ehhez fűzni, hogy a négerék által lakott és kisebb-nagyobbrészt néger tulajdonban lévő városrészekben a házak árai jelentékenyen kisebbek, mint azokban, ahol a négerket távol tartják. Röviddel a megállapodás után egyik ama háztulajdonosok közül, akik a szerződést aláírták, eladta a házat egy félvérnek, akinek azonban csak anyai nagyatyja volt néger. A ház eladást nyomban pör követte, amelyet az egymással szerződésileg megállapodott háztulajdonosok indítottak a ház eladó ellen, akit a legfelső bíróság súlyos kártérítés megfizetésére is ítélte.

A fekete faj északamerikai térhódításánál a polgárháború óta három figyelemreméltó fázis állapítható meg. Közvetlen a felszabadulás után következett el az első korszak, amely a fehér faj kultúrájának szolgai utánzásában merült ki. Erkölcösök és szokások, szellemi célok és ideálok, amelyek kizárólag az amerikai fehér ember képmására voltak szabva, a négerék bálványává váltak, akik egy ideig afrikai eredetükről hajlandók lettek volna teljesen megfeledkezni. Az amerikaiak természetesen protestáltak ez ellen a tendencia ellen. A heves ellenzésbe ütközött utánzási áramlatnak rövidesen éles reakciója következett be a négeréknél. Ez volt a második korszak, amikor a fekete ember csak azt ítélte jónak, ami fekete agy szüleménye volt és minden, ami a fehér kultúrához tartozott, harmadrangúvá vált szemükben. Ezeknek az időknél néger költészetében minden hős feketebőrű és minden bandita fehér. „Vissza Afrikába!” — adták ki a jelszót és a jelszó nyomán megalakult a négerék saját hajózási társasága, a Black Star Line, amely hivatva lett volna, hogy a fekete visszavándorlást lebonyolítsa.

Ma már egy harmadik korszakban élnek az amerikai feketék. Az objektivitás és a helyzet reális felismerése egyre nagyobb tért hódít a rabszolgák utódainak intelligens rétegeiben. Ez a réteg évről-évre szélesedik, dolgozik, hogy a rabszolgaság és a társadalmi kizártság hosszú-hosszú korszakai után a fehér faj mellett elérjen olyan szellemi és társadalmi egyenjogúságot, amelyen egyáltalán elérhető.

A. C. Miner.

Bakos György temerini kántor temetése

Kedden temették el Bakos György kántort, fényes papi segédlettel és a temerini nép őszinte részvéte mellett.

Itt volt a temetésen Petrányi Ferenc staribecseji apátplébános, aki a halotti szertartást végezte. Segédkeztek neki Dr. Resch Ignác csébi, Kopping Gáspár temerini, Berec Kálmán srbovrani, Gulyás Károly budiszávai, Kertész József zsabalyi plébánosok és Péter Bálint helybeli káplán.

A kántori teendőket Léh Fülöp kántorhelyettes vezetése alatt az erre a célra alakult ideiglenes dalárda s a Wolfram Nándor vezetése alatt álló német dalárda látta el.

A halottas háznak udvara szorongásig megtelt gyászoló közönséggel, mert dacára a cséplési nagy munkaidőnek az egész falu lakossága részt vett a beszentelési szertartáson, sőt a közönség legnagyobb része a temetőbe is kikísérte a halottat.

A dalárda a „Mért oly borús” kezdetű halotti éneket énekelte. Az éneklésben részt vettek a környékbeli kántorok is.

A beszentelési szertartás után Petrányi apát bucsubeszédet mondott, amelyben a község és egyesületek, valamint a hitves és árvák s a maga nevében vett bucsút volt tanítványától. Bucsubeszéde alatt állandóan zokogott a nép, amely kántorát végtelenül szerette.

A temetőbe menet Buzás András fuvőzenekara és Vida Mihály tamburazenéje felváltva halotti indulókat játszottak.

Kint a sírnál Kovács Antal tanító bucsuztatta el a halottat a temerini nép nevében. Beszéde alatt megisméltődtek azok a megható jelenetek, amelyek a háznál lejátszódtak. Utána Göbel Lajos a T. T. C. titkára bucsuzott el a halottól.

Végül a tambura zenekar eljátszotta Bakos kedvelt nótáit. Bakos fényes zenei tehetség volt, lágyan csengő, erőteljes érces hanggal megáldva. Egyik legképzettebb tagja volt a „Vajdasági Kath. Kántori Karnak”. Pontos, hivatásszerű tisztviselő volt; az emberszeretet, a jóság és polgári becsület megtestesülése szállt vele korai sírba, mert csak 34 éves volt. Mindenkit szeretett, de családján kívül legjobban azt a jó magyar népet, amelyből származott.

Őt is nagyon szeretete a nép s szeretetének megható tanujelét adta amikor a tekiái bucsusok megérkeztek.

Nem a templomba mentek először, hanem megállottak a halottas ház előtt s egy részük bement a lakásba, leborult a ravatalra s ott zokogott, a többiek pedig kint az uccán sirtak valamennyien.

Bakos temetése alkalmával még a munka is megállt a községben.

Érdemeinek elismerése volt az a sok virág, amelyet kocsin szállítottak ki a temetőbe s az a sok koszoru, amelyet ravatalára és sírjára helyeztek.

A koszorúk között volt a polgári község és a községi tisztviselők, a kath. hitközség, az izraelita hitközség, a TTC, a tantestület az ipartestület, a gazdakör, a német dalárda, a hadirokkantak és több uri család, köztük a Fernbach, Benedek és Elme család koszoruja is.

A népszerűt és kegyelet, a sírhoz vezető utat s a sírt is tele hintette virággal, úgy hogy valaki megjegyezte:

— Nem fér már föld a koporsóra, annyi virágot hintettek rá.

Bakos társadalmi téren is nagy agilitást fejtett ki. Tisztviselője volt azoknak az egyesületeknek, amelyek koszorú helyeztek koporsójára és elnöke volt a TTC-nek.

Benne a község egyik legkitünőbb fiát vesztette el. Temerimben született s egy szegény zenésznek volt fia. Tanulmányainak elvégzése után több helyen tartózkodott míg 1919-ben a község kántorává nem választotta. Halálát a község lakosságán kívül édes apja, testvérei, özvegye és két kis árvája gyászolja.

Srpska Trgovačka Banka D. D.
u Novom Sadu
Telefon: 183 és 376.

Nyujt váltó és folyó-számlai hiteleket. Takarékbetéteket elfogad és kamatozást legelőnyösebb feltételek mellett.

Betéteket felmondás nélkül is visszafizet.

3697 Nemcsak belföldi és külföldi, hanem a világ akármelyik piacán kifizetéseket eszközöl: gyorsan, pontosan és olcsón.

Pályaudvarokon mindig követeljez „Délbácskát”

A Milovánovics-Markovics affér befejezése

A fegyelmi választmány érdekes ítélete és indoklása

Közzöltük már egyszer, hogy a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya megsemmisítve dr. Milovánovics Milán intézkedését, felmentette dr. Markovics Gigát a polgármester által megindított vizsgálat alól. Alább közöljük az erre vonatkozó ítélet teljes szövegét, amely érdekes fényt vet az egész ügyre és a polgármester eljárására.

32/U. O. 1926. szám.

Noviszád város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya dr. Markovics Giga városi tanácsnok fegyelmi ügyében a törvényben előírt és lefolytatott eljárás alapján a mai napon megtartott ülésén a következő képen ítélt: Noviszád város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya

felmenti

dr. Markovics Giga városi tanácsnokot azon büntetés alól, amelyet dr. Milovánovics Milán városi polgármester 80/1925. sz. határozata alapján ellene kimért és amelynek értelmében ellene fegyelmi vizsgálat rendeltetett el és ezenkívül elhatározatott, hogy dr. Markovics Giganak kifizetessenek a tőle visszatartott illetékek azon napig, amikor a belügyminiszter határozata folytán Pancsevóra lett mint városi tanácsnok kinevezve.

Ezen ítélet azonnal közlendő a bácskai kerületi főispánnal és jogerőre emelkedése után kihirdetendő a kibővített városi tanács közgyűlésén. Ezen ítélet ellen az érdekelteknek joguk van 15 napon belül a belügyminiszterium BBB. ügyosztályánál felebbezéssel élni.

Indokok:

A vizsgálat folyamán megállapítást nyert: 1. hogy dr. Markovics Giga városi tanácsnok nem volt jelen a szűkebb városi tanács azon ülésén, amelyen ki lett hirdetve, hogy a hivatalnokok a kibővített tanács legközelebbi ülésén tartoznak fekete vagy sötétkék ruhában megjelenni és mivel nem tudott erről a rendelkezésről, nem lehet az ő világos ruhában való megjelenését tüntetésnek tekinteni, sem pedig ezen viselkedésében rossz szándékot látni;

2. hogy 1925 június 3-án Konstantin és Jelena ünnep volt és dr. Markovics Giga kijelentése szerint 8—10 ig kellett volna, mint más ünnepeken, hivatalos órákat tartani és azon a napon ezen oknál fogva csak 8 órakor jött hivatalba,

Dacára annak, hogy dr. Markovics Giga egy órával később jött, ez nem elegendő ok, hogy ellene ilyen szigorral járjanak el, mint ez a 80/1925. sz. elnöki végzés alapján történt.

3. Dr. Milovánovics Milán és dr. Markovics Giga között ellentét állott fenn azon időből, amely ugyszólván közvetlenül dr. Milovánovics Milán polgármesterré való kinevezése előtt volt és hogy személyes ellenszenv folya-

mányának tekinthető az a tény, hogy dr. Milovánovics Milán, mint városi polgármester hivatalnokoskodásának első napján Vuics Milán hivatalnokot elküldte, nézze meg hivatalában van-e már dr. Markovics Giga és már ugyanazon napon állítólagos kérésére miatt felelősségre vonta. Dr. Milovánovics Milán, állítólag óvatosságból megparancsolta Vuics Milánnak, hogy maradjon a polgármesteri iroda melletti szobában hallgatódzzon és hallgassa ki Markovics Giga-val való beszélgetését, amiből kitűnik, hogy biztos összeveszésre számított és e célból tanut tartott készenlétben.

4. Dr. Milovánovics Milán polgármesternek nem illet dr. Markovics Giga főhivatalnokot tanu jelenlétében (Lákics Jovan polgármester-helyettes jelenlétében) felelősségre vonni, mert világos ruhában jött a közgyűlésre és későn jött a hivatalába, mert ezt megtehetette volna négyszem között szóbelileg vagy pedig írásban nyilatkozattételre szólíthatta volna fel, esetleg figyelmeztetni, hogy rendesen járjon hivatalba és csak akkor alkalmazhatott volna szigorubb rendszabályokat ellene, ha dr. Markovics Giga az első mulasztást megismételte volna.

5. Dr. Milovánovics Milán mivel dr. Markovics Gigát sürgősen és nyilvánosan vonta felelősségre, ténylegesen alkalmat adott az összeszólalásra, amely heves összetűzéssel végződött, amelynél dr. Markovics Giga felindulva, heves hangot használt, amely ingerültségének volt folyamánya.

A fegyelmi bizottság megállapította, hogy nem volt szükség fegyelmi eljárás megindítására, hanem elég lett volna a polgármesternek figyelmeztetnie Markovics Gigát. A polgármester dr. Markovics Giganál tendenciát látott, amely azonban dr. Markovics Giga részéről nem forgott fenn és így dr. Markovics Giga előzetes felfüggesztése felette szigoru rendszabály és már egymagában véve is nagy büntetés az elkövetett mulasztásért.

Ennek folytán dr. Markovics Giga minden büntetés alól fel lett mentve és elrendeltett visszatartott illetményeinek kifizetése felfüggesztése napjától, Pancsevóra való áthelyezése napjáig.

Az 1886. évi t.-c. 13. és 23. § nak alkalmazásától dr. Markovics Giga visszahelyezésétől el kellett tekinteni, mert időközben felmentették állása alól és áthelyezték Pancsevóra városi tanácsnoknak.

Noviszád város közigazgatási bizottsága fegyelmi albizottságának üléséből 1926 július hó 13-án.

Dr. Prodánovics Mihály Perunicsics Dusán
előadó elnök

Lebherz Nikola
jegyző.

Rákosi Mátyás védekezése a kommunista perben

A Rákosi-per mai tárgyalásán Bárd Imre, az utolsó védő mondotta el védőbeszédét. Utána Rákosi Mátyás kezdte meg védekezését. Hosszasan magyarázta a szociáldemokraták kétszínű politikáját és fejtegette az iparimunkásság nyomasztó helyzetét. A munkanélküliség kérdésével is foglalkozott és kijelen-

tette, hogy ha a kezükben volna a hatalom, szigoruan végrehajtanák a földbirtokreformot. Az elnök Rákosit fejtegetései közben többször rendreutasította. Azután Gögös Ignác védőbeszéde következett, aki kijelentette, hogy a szervezkedésre a nemzetközi munkásságtól kapták a pénzt.

Novoszelót megmentették

Megirtuk, hogy Novoszelónál 25 méter szélességben áttört a gát, aminek következtében száz ház került víz alá. Két napi munka után tegnap reggelre nemcsak a falu azon részét mentették meg, ahova nem hatolt be a víz, azáltal, hogy töltést emeltek a bácsi országúton, hanem sikerült az áttörést kijavítani, úgy hogy a mélyebben fekvő rész is biztosítva van esetleges további veszély ellen. A száz ház közül, amely vízbe került, hat dőlt össze, illetve rongálódott meg súlyosabban. A vizet is sikerült levezetni a falu elárasztott területéről, úgy hogy a falut most már nem fenyegeti

veszély. A Duna apadása tovább tart, a Drávából jövő víz sem bír nagyobb jelentőséggel. A víz állás tegnap reggel a következő volt: Apatin 616 (—7), Bogojevó 633 (—10), Vukovár 608 (—12), Palánka 650 (—12), Noviszád 617 (—9).

A budapesti vízrajzi intézet jelentése szerint a Duna Regensburgtól Dunapentelégig árad, onnan lefelé apad. Bogojevó alatt igen magas a víz állás. A mai budapesti víz állás 454 centiméter. A Tisza alacsony víz állás mellett Vásárosnaménytől Szolnokig árad, másutt apad.

Súlyos támadás a noviszádi polgármester ellen

A noviszádi demokratapárt lapja a „Narod“ tegnapi számának vezetőhelyén súlyosan megtámadta dr. Milovánovics Milán polgármestert.

Milovánovics Milán dr., Szuboticán a törvényszéken Mayor József elleni sajtóperében azt mondotta, hogy ő azért jött Noviszád város élére, hogy rendet teremtsen a városházán. A „Narod“ ezzel kapcsolatosan szóvá tesz egy esetet, amelyben a polgármester állítólag visszaélt volna hivatalos hatalmával.

Miután dr. Milovánovics Milán polgármesternek egyéni reputációja érdekében is tisztázni kell magát e vád alól, fejtiélenül sajtópert fog indítani a „Narod“ ellen. Ezen sajtóper kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek a városi politika intézői, mert ha a „Narod“ vádja esetleg beigazolást nyerne, az kellemetlen következményekkel járhatna. A „Narod“ egyébként megjegyzi, hogy folytatni fogja cikkeit dr. Milovánovics Milán polgármester ellen.

Harc a noviszádi szocialista pártban

A párt közgyűlése Tatics Pavle mellett foglalt állást

A noviszádi szocialista párt pénteken este tartotta meg évi rendes közgyűlését a Teme-rini uccai munkásotthonban. A közgyűlést Tatics Pavle elnök nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után Brkics Vojin a noviszádi munkásbiztosítópénztár igazgatója emelkedett szólásra és kijelentette, hogy Tatics Pavle nem elnökölhet a közgyűlésen, mert többrendbeli feljelentés van ellene. Tatics hívei ezzel szemben kijelentették, hogy mindezen feljelentéseket a munkáskamara már liquidálta és így Taticsot emiatt nem lehet kérdőre vonni. A többség végül is úgy döntött, hogy Tatics Pavle elnököljön továbbra is. Erre a határozatra Brkics Vojin és hívei kivonultak a teremből.

A gyűlésen ezután megválasztották az alábbi választmányt: Krunics Ignác, Misics Nikola, Nincsevics Velyko, Szávics Dusán, Vértés Árpád, Csákics Pavle, Petrovics Milán és Csauth Ferenc és a következő ellenőrző bizottságot: Petrics Lavro, Csauth Milán és Petrovics Jovan.

Ma tartja meg ülését, a szocialista párt vojvodinai tartományi választmánya, amelyen ismét összeültközésre kerül majd a sor Brkics Vojin és Tatics Pavle közt:

Ostromállapot Mexikóban

Newyorkból jelentik: A mexikói kormány augusztus 1-ére nemcsak az államrendőrséget, hanem a katonaságot is készenlétbe helyezte, mert az egyházi törvények életbeléptetése alkalmával nagyokb tüntetésektől tart. Julius hó 31-én a lelkeskedő papság minden helységben átadja a templomot a híveknek, de a templom bejáratát nem kell bezárni. Coolidge elnök óvakodik a mexikói kulturharcba való beavatkozástól.

Newyorkból jelentik: Az Egyesüli Államok katolikusai arra kéri Coolidge elnököt, hogy lépjen közbe a mexikói vallásháboru megszüntetése érdekében.

— A kicserélt völégény című 3 felvonásos színmű kedvező idő esetén a kör Eperes ucca 18. sz. alatt, a nyári színpádon, ma este 8 és fél órai kezdettel lesz leadva. Rossz idő esetén a következő vasárnap.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Julius 24-én reggel	— — —	659
Julius 25-én reggel	— — —	655
Julius 26-án reggel	— — —	653
Julius 27-én reggel	— — —	647
Julius 28-án reggel	— — —	640
Julius 29-én reggel	— — —	634
Julius 30-án reggel	— — —	626
Julius 31-án reggel	— — —	615

Száz év alatt megszinesedik az emberiség utána pedig pusztulni kezd

A föld nem bír meg 5200 milliónál több embert; vigyázat már kezdünk feketedni

Genfből jelentik: Nehogy bárki is kirokit képzeljen el a címek alatt, sietek kijelenteni, hogy a fenti intellem nem tőlem ered, nem az asszonyi pletyka, vagy szóbeszéd, hanem tudományos alapon álló fejtegetés, amelyik előre megcáfolja Bicsérdit és Voronoff mestert, akik mind a ketten az örökéletet és az örökifjúságot akarják adományozni (ha nem is díjmentesen) a halálozásba belefáradt, az életsbe beleöregedett emberiségnek.

Amennyire nem tetszett eddig komám-asszonyoknak, hogy a szomszédnak is hosszú életet ígértek, éppen úgy nem fog megvigasztalódni azzal, hogy de hiszen a szomszédasszony is elpusztul. Fenyegettet már bennünket Halley üstökös, Szodoma és Gomorra, háboru, sőt maga a béke szedte a legtöbb áldozatot közülünk, de egyik sem volt olyan komoly veszedelem, mint Mr. Edward M. East kilátásba helyezett pusztulása. Azt még talán kibírnánk valahogy, hogy megszinesedjünk, hiszen egyesek életcélul tűzték ki, amikor kifeküdtek a strandra, hogy mint amerikai utazók kerüljenek haza, de eddig még nem volt ember, aki a halált kibírta volna. A teozófusok ugyan ígérnek az indiai alapon való feltámadást, azonban, ha beváltják is ígéretüket, a vaknak mutogatnak szinpompás festményt, mert East professzor megállapítása szerint úgy sem fog bennünket megbírni a föld, ha tulmegyünk a hivatalos létszámon. Ettől ugyan még 3500 millió lélek választ el bennünket, de mit lehet tudni ilyen szaporaság mellett. East szerint ez a szám már száz év múlva teljes lesz.

A chambridgei egyetem tudós tanára felleveit és számításait könyvben adta ki és megküldte jelentését a Népszövetségnek is, mint amelyiknek talán első sorban állana módjában védekezni a pusztulás ellen. Lehet, hogy ez guny volt a professzortól, mert hiszen senki sem bízik abban, hogy a Népszövetség megérje a világ megígért végét, sőt talán a legközelebbi mentőháborút sem éri meg. Mert ha nem is mondja ki East tanár nyíltan, a

pusztulás ellen csak az lehet az egyetlen fegyverünk. Ha a föld nem bír meg többet mint 5200 millió embert, akkor állandóan háborúval kell ritkítani.

Ime a könyv rövid tartalma: A legkömolyabb becslések szerint 1910-ben 1700 millió ember élt a földön, közülük 700 millió fehér, 500 millió sárga, 400 millió barna és 100 millió fekete. A 700 millió fehérből ma már csak alig 560 millió maradt fehérnek, a többi elkeveredett a szinesekkel.

A tudós kutatásainak eredménye szerint Ázsia, Afrika és Délamerika népe sokkal hübb ősei tradícióihoz, mint mi, ha fehérhez megy férjhez, vagy fehér is vesz feleségül, nem keresztelkedik olyan könnyen, mint a fehér.

A fehérek keveredése évenként tizenhárom ezrelék, míg a szineseké csak kettő. Ha a tanárnak a fehérek ilyen gyors keveredésére vonatkozó megállapítása helyes, akkor a valószínűségi számítás szerint körülbelül száz év múlva csak szines ember fog élni a földtekén, viszont tétélezzük fel, hogy a szinesek keveredésére vonatkozó számítás is helyes, akkor pedig a valószínűségi számítás szerint kiszámítható időn belül csak fehérek fognak élni.

De felesleges a sok számítgatás, mert száz év múlva ugyanis pusztulni kezdünk, nem fog bennünket elbírní és táplálni a föld. East szerint a föld csak 5200 millió embert képes eltartani, ezt a számot pedig, bármennyire hihetetlennek hangzik is, már száz év múlva elérjük, azaz száz év alatt 3500 millióval szaporodunk.

Mivel össze-vissza zagyaságunk miatt a választás nehézkes lenne, arányosan fogunk satnyulni és tömegesen fogunk megválni az élettől.

Mr. Edward M. East könyve és jelentése feltétlenül figyelmet érdemel egyrészt mint kuriózum, másrészt pedig azért, mert idejében adja meg a figyelmeztetést, hogy siessünk élni, mert Bicsérdi és Voronoff dacára is alig van már hátra csekély száz esztendőnk.

Vitézi erőpróbák a sétatéren

Először is — gyengébbek kedvéért — kénytelen vagyok nagyjából megmagyarázni, hogy mi az az erőmérő. Az erőmérő kérem a sétatér jobb felén — a tisztáson — a ringlispilek, hajóhinta és egyéb szenzációs attrakciók között van felállítva. Áll egy hosszú lécből, amelyen minden ütésre felszalad egy kis léggömb. A lécen számszerű beosztás van és ez jelzi, hogy milyen legény az, aki egy pillanattal előbb megköpte a markát. Az ütés a léc tövébe ültetett doból kiálló fadarabot éri. Az aztán az ütés erősségéhez mérten elindítja a gömböt. A léc legtetőjén egy kapszli van. Ha a legény tényleg legény, akkor a gömb egész a tetőjéig megy és elsüti a kapszlit. A kapszli olyankor olyan hangot ad, hogy még a sétatér legvégében andalgó alkalmi donjuán is erősebben szoríthatja magához szíve vasárnapi hölgyét — mintegy védelmezőleg.

De nem erről van szó, hanem magáról az erőmérőről, amely kétségkívül igen kedélyes találmány. A jókora fatönggkel minden egy dinárért egyszeri ütést engedélyez a gép teljhatalmu intézője. Aki pedig tizszer egymásután elsüti a kapszlit, az érdemrendet is kap. Egy kalap mellé alkalmazható tűpiros papírrózsát.

Akad ott olyan legény, aki minden vasárnap elnyeri a rózsát.

A nagyobb sportesemények bajnokainak pedig illik feljegyezni a nevét. A gazdának megmondom, hogy miről van szó s a nagy eseményt ilyenformán közli:

— Hé. Amelyik elsüti a kapszlit, hát annak a nevét ez az ur — és hátraintett a bütykivel — kiteszi az ujságba.

A bajnokok összevetgéinek. Tetszik nekik a dolog.

Elsőnek egy alacsony, feketeképtű em-

berke kapja kétkézre a dorongot. Megemlenti, aztán leteszi. Belefúj a márkába és odaütögeti a homokhoz, hogy ne csusszék. Igen nagy szakértőnek látszik.

— Na — mondja és rávág a dobra.

A gömb felszalad és bumm, elsül. A gazda új kapszlit tesz. Az is elsül. Tizszer egymásután. Aztán rámnéz diadalmasan, hogy na most mi lesz.

— Hogy hívják?

— Gerő Dénes.

Gerő Dénes még vár. Nincs megelégedve a kitüntetéssel. Valahogy úgy gondolhatta, hogy ünnepi dalszó mellett, zászlólengetéssel és virágosövel irom fel a nevét. Hiu fiúk ezek a bajnokok.

A következő művész egy hosszú száll atléta. Kabátját leveti és átadja a nőnek. Aztán rádobja a gallért és a nyakendőt is.

Igen önéretes legény. Előre harsogja: — Lázár Kálmán kőműves. Tessék csak felírni. Ha én a kezembe veszem, akkor biztos. Forsza van annak.

Hát az rögtön bebizonyosodott, hogy forsza van a dolognak. Lázár Kálmán kőműves csak úgy félkézzel kapta fel a dorongot. Megforgatta a jobb vállá felett és irtóziat erővel lecsapott. A gomb pedig egy hirtelen cikk-cakkos ugrással felszaladt vagy husz cen-

tit és kajánul visszaesett. Ha Lázár István kőművest most meg nem ütötte a guta, hát biztos, hogy élél száz évig.

Órámegy a dobhoz, igen fontoskodó arccal méregeti a lécet és a fát igazgatja.

— Surlódott és vándlit kapott — magyarázza.

En ugyan úgy tudom, hogy a vándli a kuglihoz tartozik, de hát ő biztosan jobban tudja.

Hanem azután mestermunkát végez Lázár ur. Tizenötször egymásután elsüti a kapszlit félkézzel.

Közbe magam is kezdek belejönni a nyilvános szereplésbe. Ünnepelesen kezdek fogok Lázár urral és b. nőjével.

Utána egy katona startol, de hat ütés után kidől.

Következik egy lilanyakkendős cigánylegény. Szintén női kísérettel. Balkezes.

Ugy sütögeti el a kapszlikat, hogy örömet nézni. A díjat, a papírrózsát egy lovagias modulattal a nőnek odanyújtja. A nő pedig feltűzi neki a kalapjába. Ezt csak cigányok tudják ilyen előkelően. Aztán kecsesen meghajítja magát.

— Kallós Géza vagyok.

— Örvendek. Régóta sportol?

— O, nagyon régen.

— És csak az erőmérőt kultiválja.

— Hogy mit csinál?

— Csak az erőmérőn dolgozik?

— Dehogy. Karikat dobok, ringlispilezek, hintázok, mindent.

Szóval Kallós Géza sokoldalú sportférfi. Még ringlispilezik is.

Otthagynom az erőmérőt. Még hallom, a mint az élelmes tulajdonos magyarázza.

— Mindenki, aki itt üt, ki lesz téve az ujságba. Ezután minden vasárnap így lesz.

A derék ember úgy látszik szerződött neki akar.

Magános özvegyasszony

házmesternek

kerestetik. Magyar u. 63. Jelentkezni d. e. 8—10-ig.
476—2x

Üres helyiség

a város központjában kiadó

Bővebbet: STEVAN VUGRIN-nál
531-1-2 NOVISAD, Kralja Alexandra-utlica 7.

Vállalok: könyvlefejtést, mérlegkésztést, elhanyagolt könyvek rendezését, a könyvtel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat. Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Póstaffiók 75.

1-0

Ha modern és gazdaságos

kukoricaszárító telepet

akar beszerezni, forduljon felvilágosításért

Ing. Timár Artur mérnökhoz

Novi Sad, Ribnji trg 11. Telefonszám: 9.

475—4x

TÁNCISKOLA MEGNYITÁS!

Értesitem t. közönséget, hogy augusztus 1-től beiratkozásokat fogadok. Ustavska (Alkotmány) 24.

KATYANSZKY N. tánc tanárnő

488—3x

APOLLO

Augusztus 1-én.

Csak még ma!

APOLLO

A szerelem gyermeke

Gyönyörű modern zsánerű film a szeretetről 7 felvonásban Főszereplő: Nathalia Lissenko.

Augusztus 2-án, hélfőn:

Tamara

filmdráma. Főszerepben Lya de Putty-val.

HIREK

1926. Augusztus 1. Vasárnap

Római katolikus: Vas. Szent Pál. Protestáns: Pál. Görög keleti: (jul. 19.) Dusz. A nap kel reggel 4 óra 37 perckor, nyugszik 19 óra 35 perckor. A hold kel 23 óra 43 perckor, nyugszik 13 óra 22 perckor. Apolló mozi: A szerelem gyermeke.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése) Balkánon és Középeurópában sok helyen eső volt, szép idő délen és délnyugaton. A hőmérséklet Középeurópában emelkedett, máshol esett.

Időjárás: Hazánkban továbbra is változékony idő lesz, több helyen felhőzettel és északon erős széllel, délen derült idő gyenge széllel. A hőmérséklet továbbra is alacsony marad. Noviszádon változékony idő várható mérsékelt széllel, 13-24 °C hőmérséklettel.

— **Jubileumi ünnepség.** Ma lesz a kath. hívek számára a jubileumi körmenet. Délután 5 órakor kezdődik szentbeszéddel. Kedvezőtlen idő esetén az ájtatosság a templomban lesz. A délutáni 3 órai litánia elmarad. A jubileumi körmenet sorrendje. A papság előtt: 1. Iskolás-gyermekek, (fiúk, leányok). 2. Kath. Férfiliga, 3. Kath. Hitközség. 4. Kath. Kör. 5. Egyéb egyesületek és férfiak, 6. Papság. Papság után: Női szerzetek, 8. Kongregáció, 9. Kath. Női Liga, 10. Rózsafüzértársulat, 11. Egyéb női társulatok és a nők. A templomokba a körmenetek alkalmával csak a Kath. Férfiliga és a férfiak mennek be. A többiek a templomon kívül várnak.

— **A noviszádi repülőezred szilvája.** A noviszádi 1. repülőezred hétfőn üli meg védszentjének Szent Illésnek szilváját, amelyen számos beogradi vendég is részt fog venni, köztük az országos Aero Klub egész vezetősége.

— **A katolikus férfiliga** tagjai ma délután félnyolc órakor gyülekeznek a Katolikus Körben.

— **A Novisadi Kath. Olv. és Gazdakörben** általános közgyűlésre ismét leadják augusztus 1-én, vasárnap a *Kicsérült völgy* 3 felvonásos énekes népszínművet. Számozott ülőhelyekről gondoskodva. A jegyek vasárnap délelőtt már előre válthatók a körben.

— **Műkedvelő előadás az árvizkárosultak javára.** A helybeli református egyházközség gárdája f. hó 7-én szombaton este 8 órakor a Sloboda nagytermében műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színre hozzák Csepreghy Ferenc nagyhatású eredeti 3 felvonásos énekes népszínművét, a „Sárga Csikó“-t. Az előadás tiszta jövedelmének 50 százalékát az árvizkárosultak felségélyezésére ajánlotta fel a rendezőség. Az előadásra jegyek elővételben f. hó 4. szerdtől Ábrahám könyvkereskedésében válthatók.

— **Cseh tisztek Noviszádon.** A jugoszláviai tanulmányúton levő csehszlovák tisztek tegnap délelőtt Noviszádra érkeztek. A cseh tiszteket a noviszádi helyőrség tisztikara fogadta az állomáson, innen autókön a repülőterre mentek, ahol bankettet rendeztek tiszteletükre. A cseh tisztek megtekintették a repülőteret és a katonai intézményeket, este pedig visszatértek Beogradba.

— **Tíz éve református lelkész Noviszádon Horváth Lajos.** Ma van tizedik évfordulója, hogy a noviszádi református egyházközség lelkészévé választotta meg Horváth Lajost, aki még a megválasztás napján el is foglalta állását.

— **A turista társaság tagjainak figyelmébe.** A futaki és cserevicsi uradalmi igazgatóság határozata szerint az uradalom tulajdonát képező cserevicsi erdőbe (Testera és környéke) csak a Fruska Gora turistatársaság tagjai rándulhatnak ki. A kirándulók kötelesek fényképes igazolványukat magukkal vinni és kirándulás alkalmával a Velika Testera levő uradalmi erdőszélre jelentkezni. Lövedézés szigorúan tilos az erdőben, aki ennek ellenére mégis lövedézne, attól elveszik a fegyvert és kizárják a turistatársaságból.

FEKETE LAJOS:

Rohanó éveim.

*Pajtások, régiek,
szépek és szomorúak, ki jön ma közületek hozzám,
hogy ama zöldvívü mély kutba szépenve beleessen velem,
mint tettük egykor...*

*S aztán dobogó szívvel jussunk a jalu felé,
hírvívön, hogy milyen furcsa Csodákat láttunk.
De nem féltünk, — dicsekednénk. — Én Vazullal,
az oláh pap fiával még háromszor bele is füttyenttettem,
a mélybe s aztán, — talán tőlünk ijédve meg, — eltűnt a Rém.
Igy mesélnék, — Mesélnék újra a mindenszenti
szilvást, amtkor egy forró szeptember-délután
megmáztuk a még éretlen-gyümölcsü jákat
s milyen lélekszakadva rohantunk szét a kertből,
hogy ránk ijesztett részeges Gregor: a csösz,*

*Régi jó pajtások,
de sokat nézem én mostanában az országutakat
s ha idegent látok poros hintóban jönni vagy menni,
mindig reátok gondolok.
Vajjon ki lett közületek szolgabíró, akinek két
hajdu a bakkra, a jalu-járás, meg a szép jegyzőnek
megvizitelése jutott.*

*Gondoltam egyszer, dus kalmár, kufár, vagy kupec
képében ismerem egyre belöletek, a régiekből;
de furcsa, olyan idegen nekem a pénzes ember.
De ha talán mégis rejtene valahol valakit
régi sorainkból szürkén az Élet,
gondoljatok reám, vagy egy szöke vezna kisfiura
a II. á-ból, a harmadik padban.*

*Mert sokat nézem én mostanában az országutakat,
a magam — élete országutjait
és különös, halljátok, olyan dübörögve porzanak
azokon mély csapástvágó, rohanó éveim.
Az én éveim, faj, az én elmuloit éveim, már az Idők aklában:
dus álom...*

ság tagjai rándulhatnak ki. A kirándulók kötelesek fényképes igazolványukat magukkal vinni és kirándulás alkalmával a Velika Testera levő uradalmi erdőszélre jelentkezni. Lövedézés szigorúan tilos az erdőben, aki ennek ellenére mégis lövedézne, attól elveszik a fegyvert és kizárják a turistatársaságból.

— **Bacher Emil a vizsgálóbírónál.** Budapestről jelentik: Medvés-Medico vizsgálóbíró tegnap délelőtt 10 órára maga elé idézte Bacher Emil, aki két detektív és ügyvédje kíséretében jelent meg a vizsgálóbíró előtt. A vizsgálóbíró szobájába ügyvédjével ment be Bacher Emil, ahol Medvés-Medico közölte vele, hogy vizsgálói fogságát házi őrizetté változtatta.

— **Autót térkép.** Nemcsak az autótulajdonosok, hanem a nagyközönség is már régen nélkülöz egy jó térképet. Ezt a hiányt pótolta most a neves bécsi térképkészítő intézet a Freytag és Berdt cég is. Beograd, valamint az ország egy részére pontos térképet készített. A térkép 1:300.000 arányú és a Sombor—Subotica—Arad—Temesvár—Pozsarevác—Bijeljina vidékre terjed ki. Ez az 55. számú iv szerius összefüggésben áll a már előzőleg megjelent 43 (Bosnia és Dalmácia), 44 (Budapest dél és 52). (Debrecen és Sceged) számú térképeknek. A térkép pontos képet adja a főutaknak, lejtőknek, emelkedéseknek, erdőknek és a községek egymástól való távolságának. A magyarokat német, angol és francia nyelvűek. A praktikus térkép nagyon ajánlatos megbízhatósága folytán.

— **Felmentés elévülés címén.** A noviszádi feljebbviteli bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet Munyin Szeván és Munyin Nikola szobrani lakosok ügyében, akiket a noviszádi törvényszék járlatlevél hamisítása miatt elítélt. A feljebbviteli bíróság mindkét vádlottat felmentette mivel a hamisítás 1919-ben történt és így elévült.

— **Becsületsértésért öt nap.** A noviszádi járásbíró tegnap 5 napi elzárásra és 100 dinár pénzbírságra ítélte Vranja Roza noviszádi munkásszonyt, mert Jovanovics Szvetozárt megsértette.

— **Anglia tanulmányozza az amerikai munkások helyzetét.** Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint, az angol kormány elhatározta, hogy vezető munkaadókból és munkásképviselőkből álló bizottságot küld

szeptemberben az Egyesült Államokba, hogy tanulmányozza ott ipari vezetőségek és a munkások közötti viszonyt.

— **Uj repülőgépgyár épül Romániában.** Brassóbol jelentik: Összel megkezdik egy román repülőgépgyár építését, amelyhez az állam 340 hektár területet ad. A részvénytársaság tőkéje százmillió lej. Ebből harmincmillió állami hozzájárulás, az összeg többi részét francia repülőgépgyárak, valamint a bukaresti nagybancok jegyezték.

— **Önnek nincs szüksége** arra, hogy gyomor- és bélbántalmi miatt állandóan szenvedjen, amikor köztudomásu, hogy a világhírű és legelsőnek elismert **IGMÁNDI** keserűvíz azonnal megszünteti a fenti bajokból eredő fejfájást, csökkenti a vérnyomást az agyban és meggátolja az érlelmeszesedést. Emésztési zavaroknál éhgyomorra már fél pohár langyos **IGMÁNDI** keserűvíz elegendő. Kapható kis és nagy üvegben. Főlerakat: „Mineralija“, Novisad.

— **Ellopták egy angol hadihajó építési terveit.** Londonból jelentik: A Sufolk angol páncélos építkezési terveit ellopták. A tervek nagyfontosságú katonai részleteket tartalmaznak és ezért nagy feltűnést kelt azok eltulajdonítása.

— **Az orosz emigránsok köszönete a bolgár kormányának.** Szófiából jelentik: A bulgáriai orosz menekültek egyesülete, a nemzetközi munkaügyi hivatal bulgáriai fiókja útján, a miniszterterelnökhöz feliratot intézett, amelyben köszönetet mond a bolgár kormányának, az orosz menekültek ügyének jóindulatu felkarolásáért. A felirat megcáfolja más külföldi orosz lapok célzatos híreit, a bulgáriai orosz menekültek helyzetéről.

— **A legnagyobb angol selyemgyár beszüntette üzemét.** Londonból jelentik: Anglia legnagyobb mőselyemgyára beszüntette üzemét, a inthogy a négy hónap óta tartó bányásztrájk következtében nem tudott szénhez jutni. A gyár kétezer munkását elbocsátották.

**BŐRÖVEK
NŐI KÉZITÁSKÁK
UTIKOFFEREK és NECESSAIREK**
a legnagyobb választékban a legjobb minőségben
— olcsóbb mint bárhol — kaphatók
F. DIETRICH-nél, NOVISAD, Kr. Petra 30.
Minden e szakmába vágó javítások elfogadtnak.
Nagyban! Kicsinyben!

— **Mennyi kárt okozott a németországi árvíz.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén részletes jelentést tettek a hirschbergi kerületben pusztított árvízről. A jelentés szerint a magánvagyonban tett kár körülbelül 2.7 millió, a közvagyonban tett kár körülbelül 679.000 márka, amibe nincs beleszámítva a Schaffgotsch-uradalomban megállapított háromnegyed milliárdnyi kár, az építkezéseknél szenvedett 2.5 millió, továbbá a posta, vasut stb. vesztesége.

— **Eljegyzés.** Krccs Mariska és Kovács Mátyás Novisad, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **A román kiviteli mérleg.** Bukarestből jelentik: A hivatalos jelentés szerint, ez év második harmadában a kivitel 2750 millió lej-rel túlhaladja a behozatalt.

— **Nagy vihar volt Berlinben.** Berlinből jelentik: Tegnap este hat óra tájban, Berlin délnyugati részén felhőszakadással kísért hatalmas szélvihar vonult végig. A vihar nagy károkat okozott, különösen Südendben és Stegitzben. Több helyütt eltépte a házak födelét és gyökereitől kicsavarta a fákat.

— **Két hét óta ég egy tárna.** Berlinből jelentik: Brandenburgban, a Vrangel tárna kocsz rakása már két hét óta ég. A mentési munkálatok folyamán több munkás súlyos gázmergezést szenvedett. Egyik-másik munkás állapotja olyan súlyos, hogy nem biznak felépülésében.

— **Gyermekkocsik** dus választékban egyszerű és finom kivitelben, leszállított áron Hemler butorkereskedésben N. Sad. (Az evangélikus templommal szemben).

— **Harangozás motoros erővel.** Budapestről jelentik: Magyarországon most vezeték be elsőnek a Szegegyház téri Szent Erzsébet templomban azt az újítást, hogy a harangozást motoros erővel egyenesen a sekrestyéből végzik. Minden harang külön gépezettel hozható mozgásba. A motor munkája rendkívül pontos, egyenletesen harangoz és kiméli a harangot. Annnyira kevés áramot fogyaszt, hogy alkalmazása a legrosszabbul fizetett harangozó tiszteletdíjánál is kevesebbe kerül.

— **Közel ötszáz ember esett az amerikai viharnak áldozatul.** Newyorkból jelentik: A nyugatindiai szigeteken pusztító forgóvíhar összesen 272 emberéletet oltott ki. Floridában is több mint kétszáz ember pusztult el. A Bahama szigeteken ugyiszólván egyetlen lakóház sem maradt épségben, főleg a kikötővárosok pusztultak el teljesen. A kritikus időben 220 hajó tartózkodott a nyílt tengeren, ezek közül mindössze husz tért vissza a kikötőbe, a többieknek teljesen nyoma veszett.

— **A veszedelmes tintaceruza.** Berlinből jelentik: Még mindig nem eléggé általános tudat az, hogy a tintaceruzával óvatossan kell eljárni. Lila színe ugyanis methil violet nevű anyagból származik, mely már két százalékos oldatban is élénken mérgező hatása. Már sok kellemetlenség támadt abból, hogy hegyezésénél tintaceruza darabkák a szembe ugrottak. Két nagy berlini orvosi lap most csaknem egyidejűleg ismerttet két súlyos mérgezési esetet, melyek úgy állottak elő, hogy a tintaceruza hegye a bőr alá került, a methilviolet lassanként átitta a környezetét és ennek következtében a szövetek elhaltak. A mérgezés nagyfokú bágyadtsággal s magas lázzal jár. Az egyik esetben egy 26 éves ember baltenyerébe tört bele a tintaceruza hegye. Általános rosszullet, bélkatharus és sárgaság voltak a következmények. A seb állandóan nagyobodott, mérges váladéka volt, míg végre is egész környékével ki kellett vágni. A kis sérülés három hónapi kórházi fekvéssel járt. A másik esetben a tintaceruza hegye a középujjba hatolt bele, a kis sérülést figyelmen kívül hagyták. Rövidesen azonban általános megbetegedés és a seb elszűkösdése lett a következmény, úgy hogy a sérült ujjat sürgősen le kellett vágni. Mindkét orvosi szaklap (Zentralblatt für Chirurgie és Fortschritte der Therapie) arra a konklúzióra jut, hogy ilyen súlyos eseteket úgy lehet elkerülni, ha az ilyen tintaceruza sérüléseknél a sebhelyet azonnal kivágják.

SPORT

A mai nap sportja:

Reggel 3 óra 20 perckor

Az Achilles kerékpáregyesület elutazása Sztaribecsejre a vasutállomásról.

Reggel 4 óra 50 perckor

A Fruskagóra turistatársaság első csoportjának indulása a Zlatorog hajóval.

Reggel 5 óra 50 perckor

A Fruskagóra turistatársaság többi csoportjának indulása a hajóállomásról

Délután 4 órakor

Gradjanszki (Petrovaradin)—ZSAK előmérkőzés a Nak pályán. Bíró: Fehér.

Délután fél öt órakor

Bánáti kerület—Noviszádi kerület válogatott futballmérkőzés a NAK pályán. Bíró: Zsivánovics.

A ma délutáni válogatott mérkőzés.

A becskerekai kerületi válogatott ellen a noviszádi kerület válogatott csapata az alábbi összeállításban áll fel: Dusszing, Dudás, Zsivics, Popovics, Fischer, Kricskov, Grgarov, Sévics, Lenci, Jovánovics (Sabác), Schaffer. Tartalék: Markovics, Breznik, Alexi, Mondo-vics. Bár ez a csapat a betegség miatt hiányzó játékosok nélkülözése folytán korántsem mondható a kerület legjobb játékerőit képviselő együttesének, ha a játékosok átérzik a mérkőzés komolyságát és minden erejüket és tudásukat beleviszik a mai küzdelembe, 1—2 gólos győzelmet kell, hogy kiverkedjenek a mérkőzésen.

A Vajdasági Könnyűatlétikai Alsözövetség. F. évi május hó 13-án a Vajdasági Atlétikai Alsözövetség Becskereken megtartott rendkívüli közgyűlésén Siposs János a NAK sportkapitánya, mint a NAK, OSKV és a Juda Makkabi hivatalos küldötte azt indítványozta, hogy az atlétikai alsözövetség állítson fel Noviszád, Szubotica és Szombor székhellyel atlétikai kerületeket, amely kerületek hivatalosan lennének a Bácskában teljesen elhanyagolt szabadterei sportot, poshadó nemtörődömségből és letargikus álmából felrázni.

Ezzel az indítvánnyal, a később megtartott rendes évi közgyűlés is foglalkozott és határozatilag kimondta, hogy megszervezi a Vajdasági Atlétikai Alsözövetség kerületeit Noviszád, Szubotica, Szombor és Novi-Vrbasz székhellyel.

A Noviszádi Atlétikai Kerület megszervezésével az alsözövetség Siposs Jánost bizta meg és ennek alapján remélhetjük, hogy megalakul a noviszádi kerület és ezzel együtt felendül majd ismét Noviszád, valamikor oly nagy fejlettségnek örvendő atlétikai élete.

Felhívás. Felkérem az összes noviszádi sportegyesületeket, hogy ma vasárnap, augusztus 1-én délután két órakor küldjék el megbízottaikat a NAK pályán lévő tornaterem helyiségbe a Noviszádi Atlétikai Kerület megalakítását illető előzetes megbeszélésre, amelyen az Alsözövetség kiküldötte Markovics H. Lipót titkár és technikai referens is résztvesz Siposs János, sportkapitány.

— **Vendéglősök figyelmébe!** Elsőrendű hajlított székek, leszállított áron Hemler Péter utóda butorüzletében, Novisad.

BUTOR RÉSZLETFIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTOR és FAÁRUGYÁRBAN Novisad, Sumadijska u. 10. (A Hal-téren tul.)

Mész

elsőrendű hófehér darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben Kraljacević faterlepen Novisad. Tel.: 165

TÖZSDE

Julius 31	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.11	—	—	177.—
Zürich	—	1096.25	—	1935.—
Newyork	516.7/8	56.59	—	—
London	25.12	275.50	—	486.25
Páris	12.59	139.—	—	244.—
Milano	16.70	183.—	—	323.50
Prága	15.30	167.80	—	296.25
Berlin	123.02	1350.50	—	—
Budapest	72.30	—	—	—
Brüsszel	13.20	146.—	—	253.50
Bécs	73.12	800.75	—	—
Bukarest	232.50	25.40	—	—
Amsterdam	207.63	—	—	40.18
Szófia	375.—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalóniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménytőzsde

1926 július 31, 20 óra

Buza

Tengeri

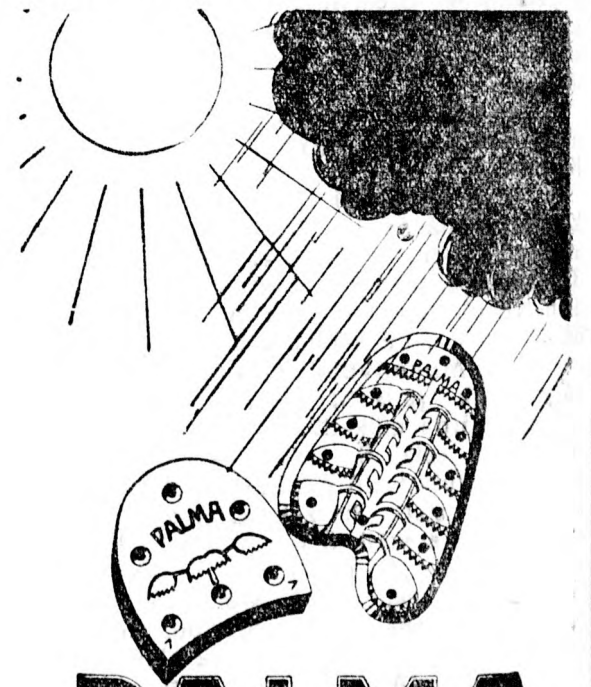
Julius	147.25	Julius	76.75
Szeptember	145.1/8	Szeptember	84.50
December	148.7/8	December	87.3/8

Írányzat: buza, tengeri állandó (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1926 július 31. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai régi d. k. 307.50 (2 vagon), bácskai új d. k. 260—262.50 (5 vagon), bánáti tavalyi vrsaci paritásban d. k. 302.50 (1 vagon). Tengeri bácskai d. k. 185 (1 vagon), bácskai fővonalon d. k. 190 (3 vagon). Liszt, nullás g. bácskai új d. k. 470 (2 1/2 vagon), bácskai 2. számú új kenyérliszt d. k. 420 (1 vagon), 6. számú új bácskai kenyérliszt VIII. 5-ig 300 (1 vagon), 6. sz. új kenyérliszt VIII. 5-ig d. k. 285 (1 vagon). Írányzat változatlan. A főtőzsdenap szerdán, augusztus hó 4-én lesz.

PALMA

gummi sarok és talp

Ha rossz az időjárás, nem fényezés, ha a cipőjén „PALMA”-t használ, amikor pedig szép az idő, ha a szandálon viseli, mert a gummisarokkal a járásunk kellemes és ruganyos s ez minden takarékos és praktikus ember számára feltétlenül szükséges. Vajjon miért?

Mert tartósabb és olcsóbb a bőrnél

Kisérlelje meg s hamarosan meg fog győződni róla, hogy nem akar már cipőt viselni „PALMA” nélkül.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

VASÁRNAPI LEXIKON

MIT KELL MÉG FELTALÁLNI!

Büszkén hangoztatjuk azt, hogy az ember ma a vizen, földön a levegőben közlekedhetik. Az elektromosság, a mechanika, az optika segítségével, ezer és ezer találmányával óriási technikai civilizációt teremtett. Ha hatalmas is technikai fölényünk és különösen az a rohamos haladás bámulatraméltó, amit az utolsó évszázadban tett az emberiség, nagyon sokat kell még tökéletesíteni és nagyon soktól vagyunk még távol...

Nézzük csak, mik lennének a közeljövő technikai feladatai, mivel foglalkozzanak a feltalálók, akik műhelyeikben, laboratóriumaikban és rajzoló asztaluk mellett a technika haladását tüzték ki célul.

A helikopter

Először a repülésnél. A jövő forgalma itt fog alkalmasint lebonyolódni főleg. Különösen a távolsági forgalom. A sebesség fokozása majd elérhető, ha nagy repülőgépeket fognak építeni, amelyek 10.000 méteres és ennél nagyobb magasságban repülnek majd. Itt a ritka levegő következtében rendkívül kicsi a surlódás. Ezeknek a „transatlantikus“ repülőgépeknek megépítése ma már nem kivihetetlen. Ellenben sokkal primitívebb stádiumban van a „helikopter“, az egy ponton lebegő és függőlegesen felszálló repülőgép kivitele. Ennek óriási fontossága lenne. Bárhol fel- és leszállhatna. Építkezéseknél feleslegessé tenné a drága állvány- és felvonóeszközöket. Ismeretlen területek felkutatásánál pedig roppant fontos lenne, mert nincsen alkalmas leszállóhelyhez kötve.

Az időgép

Időcsinálás már régi problémája az embernek. Ma még messze vagyunk tőle, bár Amerikában egyes jelenségeket, mint például ködöt kisebb területekről elosztani, sikerült elektromosan töltött homok illetve levegőre-szecskekkel. Tekintettel a Föld lakosságának rohamos fejlődésére, addig, míg mezőgazdaság lesz és mesterséges uton nem lehet gyártani élelmiszereket, szóval az időjárástól függünk, az idő szabályozása rendkívül fontosságúvá válna. Valószínűleg elektromosság segítségével lehet majd megoldani ezt a problémát, mert az elektromos jelenségek nagy szerepe az időalakulásnál ma már ismert. A probléma megoldása kemény diót fog azonban hozni a politikusok számára. Sokat kell majd konferenciázni miatta.

Távolbalítás — Rádió

Megint csak elektromosság segítségével lehet megoldani az újabb felmerült problémát, a távolbalítást. Ma már 5 másodperc alatt tudunk továbbítani képeket elektromos uton. Ha majd elérhetjük azt, hogy ezeket a képeket egytized másodperc alatt lehessen továbbítani, a probléma meg lesz oldva.

Ezt persze drótnélküli uton kell elképzelni. Ma, mikor Berlinben pl. már egy működő drótnélküli képátviteli állomás van, azt gondolom, nem vagyunk már túl messze a kivitelől. A közeljövő problémája már a részben megoldott „irányított rádióhullámok“ ügye is. Ezt Marconi legújabb munkái már igen megközelítették. Az ideális az lenne, ha csupán néhány méteres sávban mintegy célozva irányíthatnók ezeket a sugarakat. Persze a drótnélküli magántelefonálás kérdése is ezzel függ össze. Itt még hálás, rendkívül szép munkaterület akad a rádiótechnikus számára. Nagyon fontos lenne, mondhatni korszakalkotó a dróttalan erőátvitel problémája is.

Rádió-mozi

Kétségtelenül a drótnélküli képátvitel megoldásával ez is aktuálissá válik. Mindenki saját lakásában mozielőadásokat élvezhet majd. Meg kell még oldani a mozgófényképek stereoszkópikus látását is, azonkívül a természetes színű felvételt és továbbvitelt. Az egyszerű fényképezés már alig tökéletesíthető, annál inkább tökéletesítésre szorul a természetes színű

felvételek készítése. Ma már fényképezhetünk természetes színekben, csak az eljárások még hosszadalmasak, vagy bizonyos hátrányokkal járnak. Ha ez megoldható úgy, hogy színes képeket direkt uton, tetszőszerinti megvilágítással lehet majd előállítani, még csak a plasztikus látás marad hátra, hogy a mozgófényképek illúziója tökéletes legyen.

Könnnyü accumulatorok

A benzin mint hajtóerő ma rendkívül elterjedt. A baj csak az, hogy a világ nyersolajkészlete nem nagy és ennek kifogyásával számolni kell. Égető probléma lesz a kérdés, milyen hajtóerővel lehet majd a motorokat mozgásban tartani. Ha a drótnélküli erőátvitel problémája meg is lesz oldva, nyitott kérdés marad majd a hajtóerő kérdése, amely független lesz a központi erőgenerátoroktól. A könnyü accumulator kérdés akkor lesz majd csak igazán aktuális. Ez ma sajnos, még nem oldható meg. Még mindig a nehéz, rendkívül sok holtulyt képviselő ólomcellák használhatók. Ha majd könnyü nagykapacitású accumulatorokat fogunk ismerni, ez az egész motorteknikát át fogja alakítani. Ugy a repülést, mint a szárazföldi és vízi közlekedést ezeknek a kis accumulatoroknak a segítségével fogják lebonyolítani.

Hideg fény

A világítótechnika terén az elektromoslámpa sem a legkételetesebb dolog. A fény mellett sok meleg képződik, ami tulajdonképpen veszteség, mert nem alakítja az áramot át fényvé. A hideg fény, azaz egy olyan lámpa lesz a jövő világítóteste, amely az elektromosságot hőfejlesztés nélkül alakítja át fényvé. Az elektromos fűtés, a legjobb és legtisztább melegítési eljárás is tökéletesítésre szorul. Csak kis helyiségek fűtésére lehet használni és így is tudrága és sok veszteséggel jár. Igaz, ugyan, hogy egyik energifajtánk átalakítása egy másikká, tökéletesen sikerülni soha nem fog, de technikailag tűrhető mértékig leszorítani a káros erőforma képződését, még sok gondot fog okozni a mérnököknek.

Erőgépek

Végül még a természeti erők felhasználásánál sokat kell dolgozni. Ma már kezdetét vette a vízierők elterjedtebb kihasználása. A szél, a nap melege, a dagály, apály, végül a föld melege felhasználása mindmégannyi probléma. Ma még nem tudjuk pl. a nap melegét egyenesen felhasználni gépek hajtására. Nehékes szerkezetek kellene hozzá. Elterjedt kihasználásról szó sincsen. A szél-erőt is csak újabb kezdik igénybe venni nagyobb méretekben. Itt is rengeteg munka vár a mérnökökre.

Az emberi szellem azonban előre nem tudja megmondani, sőt durván sem tudja kitűzni egyes esetekben a jövő feladatait. Egy-egy találmány megoldhat egy sor problémát, egy újabb pedig végtelen sok újat teremthet. Így például az atomenergia felszabadítása egy csapásra feleslegessé tenné a könnyü accumulator, a szél, víz, nap erőinek kihasználását, sőt a drótnélküli erőátvitel problémáját is.

B. H. dr.

TÖLGYFAPARKETTA

mindentéle minőségben,

HORNÝOLT TETŐCSERÉP,

valamint

I^a SZERÉMI TŰZIFA

állandóan legolcsóbban kapható a

DRVARSKO INDUSTRIJSKO D.

FAIPARI TÁRSASÁG

FATELEPÉN

Telefon: 208. **NOVISAD** Örmény-ut

a vasúti hídhöz vezető uton, az ujonnan épülő tőzsdepalota mögött.

A meggyilkolt cár átka

Orosz hercegből soffőr

Berlinből jelentik: A nagy orosz felfordulás menekültjei, főnemesei, nagyrangú katonák tudvalevőleg olyan alakban szerepelnek most a világ nagyvárosaiban, amiről egykoron még csak nem is álmodtak. Nem is igen válogathatnak a munkában, ha nem akarnak elpusztulni.

A legmeglepőbb ilyen karrierek egyike egy orosz gárdatiszté, Alexander Zebow hercege, akinek apja tüzérségi tábornok a cár egyik hadsegéde s a fia most Berlinben egy autótaxi kormánykereke mögött ül.

Gyermekkorában a herceget az a fény és pompa vette körül, ami az orosz főnemesei palotáiban a cári uralom alatt ragyogott. Három palota Pétervárott, amelyben csak egy hemzsegett a cselédség. De hát meg is engedhették maguknak ezt a fényűzést. Óriási kiterjedésű birtokaik voltak Wolhyniában, Közép-Ázsiában és a Kaukázusban. Aranybányájuk az Ural-hegységben is csinos évi jövedelmet hozott.

A tábornok persze fia számára is a katonai pályát választotta s beadta őt a pétervári császári Alexander-liceumba, a nemes urfiak katonai nevelőintézetébe. Pedig az ifjunak nem volt a katonáskodásra nagy kedve, ezért hát a jogi doktorátust is megszerezte magának. A háború kitörése azonban a csataterre szólította s a császári testőrseregben szolgált, míg a forradalom kitört.

A nagy felfordulás aztán véget vetett minden fénynek és hatalomnak, a pazar főúri életnek.

Menekülnie kellett Pétervárról, ahol in contumaciam halálra ítélték. Esztországba szökött, ahol Judenitsch seregéhez csatlakozott, akinek veresége után Németországban keresett menedékhelyet.

Rengeteg gazdaságából semmit meg nem menthetett magának. Birtokaikat feldúlták, palotáikat lefoglalták, pénzüket a bankokban zár alá vették. Még most is keserű nevetéssel emlegeti:

— Hűséges szolgálom, Dimitri, tette lehetővé a szökésemet azzal, hogy kilopott egyik palotánkából két perzsaszőnyeget. Kilopta, ami voltaképpen az enyém volt. Ezeknek az árán sikerült átjutnom a határon. Németországban már pénzhez jutottam: eladtam a berchtesgadeni villánkat. De a pénz elértéktelenedése folytán ez a pénzem hamarosan elpárolgott...

Hogy szüleivel mi történt, azt ma sem tudja. Katonai, jogi tudásának nem látta hasznát, ellenben nagy hasznát vette annak a tudományának, hogy kitűnő autővezető volt. Persze, azelőtt saját autót vezetett. A volt testőrtiszt, a cár hadsegédének fia tehát fölcsapott soffőrnek. Amely pályán annál könnyebben boldogul, mert négy nyelvet beszél.

Különben egy újságírónak, aki megintervjuvulta, elbeszélte, hogy családjára átok nehezült. Egyik őse, Nikoláj Zubow, Katalin cárnő utolsó kegyencének testvére, részt vett I. Pál cár meggyilkolásában és helyébe II. Katalin unokáját, I. Sándort segítette a trónra. Azt mondják: azóta átok ül a cárgyilkos utódain.

S a herceg elgondolkozik ezen a sötét emléken és hozzáteszi:

— De kissé későn telt be rajtunk az átok. Az úkapám és utódai még száz évnél tovább élvezték a rengeteg vagyont...

Egyebekben pedig a soffőr, a volt herceg, tudományos irodalommal is foglalkozik. Mikor autóját bevezeti a garázsba, íróasztalához ül és egy bölcsészeti munkán dolgozik — az emberi gondolkodás haladásáról. Ez is olyan tárgy, amiről nem igen gondolkoztak valaha az orosz arisztokraták. Csak tapasztalták aztán az emberek gondolkodásának megváltozásáról...

TEKINTSE MEG A NOVISADI IPARKIÁLLITÁST

Szép arc, finom kéz és egészséges fog csakis

MILA KRÉM

használásával érhető el.

PRÓBÁLJA MEG CSAK EGYSZER!

Főlerakat: KOSTA ŽIVOJNOVIĆ-féle drogéria

Novi Sad, a Matica épületben, Trg Oslobođenja.

Van szerencsénk a n. é. közönséget a **Vajdasági kiállításon** I. emelet folyosón lépcsőtől jobbra levő

BUTORKIÁLLITÁSUNK

megtekintésére meghívni.

Tisztelettel

Leopold Schönberger i drug.

Butorgyár: Novisad, Kölcei u. 20-22.

Készítünk a legegyszerűbbtől a legfinomabbig elsőrendű kivitelben háló, ebédlő, úri, leányszoba és iroda berendezéseket ugymint a szakmába vágó minden munkát.

SZÖRME DIVATÁRUHÁZ NETTEL és FARKAS

NOVISAD, KRALJA PETRA ULICA 27.

A novisadi kiállításon földszint bejáratától jobbra első terem

Felhívja a szücsök, konfekciósok és a szörmével dolgozók figyelmét

szörmekiállítására

hol a legegyszerűbb kaninoktól a legnemesebb bőrökig mindenfajta kapható

Felhívja a nagyérdemű hölgyközönség figyelmét párisi és bécsi

modellkabátjaira

amelyek nagy választékban a legolcsóbbtól a legdrágáig kapható.

Ha érdekli Önt a butoriparnak remeke, úgy tekintse meg a novisadi kiállításon a II. emeleti díszteremnek

SZINPADI FÜLKÉJÉT

Ha érdekli Önt a butornak bámulatos olcsósága, úgy tekintse meg vételkényszer nélkül

GYÁRI LERAKATUNKAT

ahol a kiállítás tartama alatt napiáron alól szerezheti be szükségleteit
KARBIENER TH. és FIAI, NOVI SAD
ŽELJEZNIČKA UL. 86.

Tisztelettel értesitem b. nagybani és kicsinybeni vevőimet, hogy a

férfi, női és gyermek kalap- gyártmányaimat

az ez évi novisadi kiállításon földszint 47. számú szobában 13. szám alatt fogom kiállítani. Iparkodtam, hogy számos kollekciót a legszebb párisi modellek szerint és a legdivatosabb színekben bocsássam a t. érdeklődők rendelkezésére. A vevőközönség bizalmát kéri a novisadi

„NAPREDAK“

férfi és női kalapgyár alapítója és tulajdonosa

Fotivec Antal

479-2x

Mentholos „Cascho“

üveg fiolákban 100 drb 78 dinár franko.

Rendelhető a készítőjénél:

**STEVAN HORVÁTH
NOVISAD, Trg. Kollarov 3.**

Legkisebb rendelés postai 3 kg-os csomagban, vagy személyesen a

novisadi kiállításon
(94. számú pavillon)

Komoly érdeklőknek ingyen mintát küld.

MŰBUTOROK

VLADIMIR VUKOVIĆ

asztalosnál

BEOGRAD

Milosa Velikog 7.

A „DÉLBÁCSKA“ hirdetései a leghatásosabbak!

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

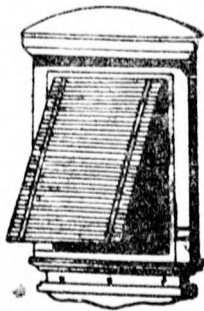
-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztia hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS KARBOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Tekintse meg a novisadi kiállításon az udvarban elhelyezett mintapavillonomat és személyesen fog meggyőződni, hogy a gyáramban készülő „Esslingeni“-faredőnyök, „Styria“ acélredőnyök, valamint teher, étel- és személyfelvonók, (liftek) és az összes e szakmába vágó épület és műlakatos munkálatok, vasszerkezetek, ugy kivitelben mint az anyag I-a minőségének felhasználásával minden utánzatokat felülmulnak.

Sok évi tapasztalatokat, számtalan referencia, kitüntetések ugy külföldi valamint az összes belföldi kiállításokról.

BERNOLD SILVESTER NOVISAD.

Gyártelep és iroda: Šumadijska ul. 14-18. Telefon 234.

Fiókküzet: Beograd Dositijeva ul 51. Telefon 3228.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELADÓ: hálószoba, konyhaberendezés ebédlőasztal, 6 szék és több apróság Jevrejska-ul. 2.

KIADÓ A FŐTÉREN első emeleten, olcsó és egészséges, egyszerűen butorozott szoba. Érdeklődni lehet: Kralja Petra 6. Rövidaru üzletben.

FÜSZERKERESKEDŐ SEGÉD, 23 éves, kiszolgált katoná, teljesen megbízható, azonnali belépésre állást keres. Cim: a kiadóban.

LÄNGERMANN KÄRÖLY lakatosműhelye Novisad, Zseljeznicka 55. Mindennemű takaréktűzhely a legjobb kidolgozásban. Saját találmányú takaréktűzhely. Tekintse meg munkáimat a kiállításon vagy műhelyemben. Olcsó árak.

EGY ÚJ 12 ÜLÉSES láncos Ringispil sürgősen eladó. Cim: Fejős János St.-Kanjizza, Sensanska-ulica 10. 572-1-3

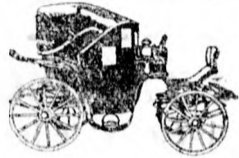
EGY JÓKARBAN LEVŐ MOTORKERÉKPÁR 2 HP eladó Petra Zrinjskog-ulica 56.

KIADÓ egy nagyobb helyiség műhelynek vagy raktárnak. Futaki ut 70. 432-3x

Kisebb **JÉGSZEKRÉNY** megvételre kerestetik. Cim Zseljeznicka ulica 30.

OLCSÓN ELADÓ: 6 Hp. petrolmotor, 4 ülés auto önindító villanyvilágítás, 2 ülés tricikli (Cyklon) motorkerékpár. Csereüzletet is kötök. Reichen, gépműhely-hegeszde Novisad, Streljacska ul. 47. 533-1-3

HIRDETÉSEK

Figyelem! Autó és hintótulajdonosok!
NIKOLA ERDELJAN
autó- és hintókészítő és autóhegesztő
Novisad. Temerini ucca 43.

Garancia mellett készít mindennemű autó és hintóalkatrészeket új rugókat, sárvédőket stb. Vállal autógépheggesztést, mindennemű vas, bádóg és acélárak javítását szakszerűen s gyorsan végzi el
Mindenkor kérjen árajánlatot és tanácsot!

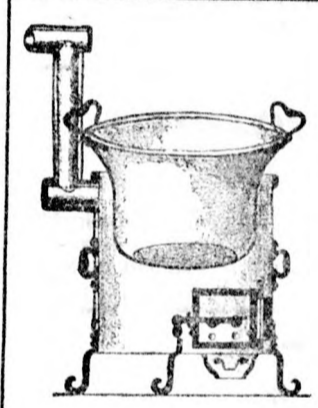
Halló! **Vendéglő átvétel!** **Halló!**
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Safarikova ulica 21. szám alatt levő, a **Sremachoz címzett vendéglőt átvételtem** s azt ujonnan átalakítva, kitűnően felszerelve **augusztus elsején megnyitom**. Jó italokról és ételekről gondoskodom. Abonnenseket a legszolidabb árak mellett elfogadok. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Szíves pártfogást kér **Essad Nikšić** vendéglős.
474-2x

Milliók kukirolnak. Kukiroljon Ön is!
Kukirolni annyit tesz, mint az igazi, azaz Kukirol lábápolást végezni. Ide tartoznak jóttevő **Kukirol lábvíz, Kukirol tyukszemtapasz és a Kukirol hintőpor.**
Az egész Kukirol kura 60— Dinár
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában ugymint sok más üzletben.
Kiszállítóhely a S. H. S. részére:
„MINERVA“ K. D. NOVISAD

Egy jólmenő **hentesüzlet** a város központjában **teljes berendezéssel eladó**
Bővebbet: **Stevan Vugrin-nál Novisad,** 534 Kralja Alexandra-ulica 7. 1-2

VOJVODINA LEG-NAGYOBB RÉZ-MŰHELYE
Maločić Vasa
Novisad
Kiszácsi ucca 32.
Készít legmodernebb pálinkafőző üstöket, rézüstök, űstházak valamint rézárak lerakata.
Megrendelés szerint készít mindennemű vörös rézcikkeket házi és ipari használatra. Igen szolid kidolgozás, mérsékelt árak.

Építészek figyelmébe!
Áthányó rosták, rabitz szövetek és fonatok, tüskés drót, mindenféle kerítés fonat, **díszes kerítések**, rácsok, vasszerkezetek, **vasablakok** a legelőnyösebben
KRAMER TESTVÉREK
sodronyáru és vasszerkezeti gyárában
Novi Sad, Mali Liman, szerezhető be.

Értesítjük
a n. é. közönséget, hogy Gunduličeva és Zemljana čuprija ucca sarkon
réz- és fémöntödél
nyitottunk. Öntünk és megmunkálunk különféle sárga és fehér fémeket. Mindenkor előirt anyagot adunk a megrendelt alkatrészekhez. Ugyszintén különféle épületvasalásokat készítünk és raktáron is fognak tartani. Ugyanitt egy ügyes csiszoló és egy rézesztergályos felvételik. Tisztelettel
Relić i Čokić, Novi Sad.
452-1-3

TÉGLÁT elsőrendű, kaphat minden mennyiségben legolcsóbban **Krajačević fatelepén,** Novisad. — Telefon: 165. 3987-1-30

Ujonnan épült házban 535-1-2
szoba, konyha, éléskamra, előszoba külön uccai bejáratral és udvarral **kiadó.** Cim a kiadóban.

Elsőrendű cipésműhely
E. TOMAS
Novi Sad, Kralja Petra ulica 19.
Készít modern női és férfi
CIPŐRET
pontosan mérték szerint a legolcsóbb áron.
Elsőrendű kidolgozás és anyag
Tekintse meg cipőimet a novisadi kiállításon

Augusztus 2-től
autóbuszjárat az új luxuskoocsin
Novisad és Veliki-Becskekerek között
Velikibeckekerekéről indul a Vojvodina szállóból reggel 7 óra 30 perckor
Novisadról indul a Szloboda szállótól délután 4 órakor

AUTOCAR műszaki vállalat autók és gépek eladására
Novisad, Trifkovičev trg 5.
Ajánl állandó és szakszerűen berendezett raktáráról:
Fordautókat személy és teherszállításra, Fordson traktorokat nafta üzemmel és azok tartalékalkatrészeit, továbbá Rudolf Sack Leipzig gyártmányú ekéket (kombinált ekék 4—5 barázdával). Rendelést új **autobuszra** a legkedvezőbb feltételek mellett fogad el. Állandó raktár **Autógumikban és mindennemű alkatrészekben!** --- **Tekintse meg pavillonunkat a kiállításon!**

Villamos motorok,

dinamók javítását és tekercselését, világítás, csengő, telefon, moziberendezéseket, rádió és autoakkumulátorok javítását, töltését és minden e szakmához tartozó munkát a legpontosabban és legolcsóbb árban vállalunk.

Peikert és Neurohr

elektrotechnikai és mechanikai vállalkozók Novi Sad, Primorska (Vasár) u. 21. — Speciális szakmühely. 3762-1-0

Férfi-, női- és gyermekkonfekció**NOVAKOVICS TESTVÉREK**

Noviszád, Pasićeva (Szücs) ul. 3.
(a szaborna templommal szemben)

Gazdagon felszerelt raktáráról ajánl:

kész ruhákat, gummiköpenyeket, munkaköpenyeket, kereskedők, gyógyszerészek, munkások stb. részére, rövid és hosszú télikabátokat prémekkel vagy anélkül, továbbá elsőrendű bőrkabátokat. — Tekintse meg újonnan berendezett üzletünket és keressen fel bennünket a noviszádi kiállításon
Ruhákat mérték szerint is készítünk. Szolid árak!

Azonnal

kiadó egy**pékmühely**

Szlovacska (Attila) u. 34.

491-2x

Leány és fiúnevelő intézet

Öt vegyes osztályból álló reálgimnázium és polgári iskolai tanítás. Előkészít magántanulókat érettségire is. Mindennemű iskolai oktatás az elemi iskolától kezdve az összes tanfolyamokra, úgymint nyelv, festés, rajz, könyvelés, ének, varró, főző, sport stb. Ugy bentlakóknak, mint kintlakóknak is rendes tanári oktatás. Érdeklődők forduljanak

Dr. Ade Brot és nővére

Zagreb, Gundulićeva ul. 63.
459-1-3

FORD-gyártmányu**félteher-autó**

kifogástalan állapotban, csukott karosszériával, 2 hónapig használva, alkalmas élelmiszer szállításra, jutányos árban eladó. Megtekinthető:

Novisad, Temerini ucca 49.

460-1

Tégla-cserép

Apatini és Bohn vörös cserép, gang platni, falitégla, elsőrendű minden mennyiségben legolcsóbban kapható

Lépes Pálné Julianna

tégla és cserép lerakat Novi Sad, Kamenička ul. 82.

RAKETT

Egy angol **RAKETT** megvételre kerestetik. Ugyanott egy jókarban levő

légszekerény eladó**Dr. Rascher-féle Putschtabletta**

Az egyedüli biztos hatásu, garantált ártalmatlan szer, a dohányzás és ópium szívás leszokására, vagy csökkentésre.

Használati utasítás: naponta 3-szor 1-2 tablettát a szájban lassan feloldani (Nem lenyelni) és utána dohányozni próbálni.

Hiszálítóhely S. H. S. részére: Minerva H. D. Novi Sad
Egy tiola = 20 tablettával Dinár 30.

A szolid munka a legjobb ajánlás!

Győződjön meg akár a legkisebb rendeléssel, hogy műhelyemben pontos, izléses és szakszerű munka a legszolidabb áron készül. — Fenti állításaimról szerezzen a t. noviszádi és vidéki közönség bizonyosságot azzal, hogy megtekinti munkáimat a **noviszádi kiállításon** valamint

Žitni trg (Buzatér) 3. sz. alatti műhelyemben,

amelyet augusztus 15-én Žitni trg 20. sz. alá a buzatéri elemi iskolával szembe helyezem át. Mindennemű cipőkészítést és javítást vállalok.

SVETUZAR ACIN, cipészmeister NOVISAD**Bugarszki i Drug gőzgép és motor-javító m ű h e l y**

Novisad, Temerinska ul. 86.

KÉSZIT ÉS JAVIT

mindennemű mezőgazdasági gépeket, Schittler és Reitter-féle tengelyeket, dobcsapágyakat, átalakit Ringschmier és golyóscsapágyakra stb.

Butorozott szoba

fürdőszoba használatlalt intelligens urnak **kiadó**
Esetleg jobb családból való **urak teljes el-
látásra** felvételnek. Cim: a kiadóhivatalban.

Lakás

1 szobával, konyhával, előszobával, étés-kamrával, vízvezetékekkel, új házban kiadó. Bővebbet: „SCHMOLKA“ hirdetőirodában, Novi Sad, Futoski-put 2.

Üzemképes 15 H. P.

szívógázmotor

eladó.

Gausz János

Novi Sad, Futoski put 66. szám alatt.

A Novisadi Katolikus Olvasó- és Gazdakör

Epres-ucca 18. sz. saját helyiségében augusztus 1-én vasárnap este színre hozza Monostori Károly

A kicserélt vőlegény

(Utolsó kenet)

eredeti népszínművet dalokkal, 3 felvonásban
Rendező: Diener Gyuszi

Első Jugoszláviai Szemfedél Ipar

NOVISAD, Laze Kostićeva-utca 3.

Részvesz az ezévi novisadi kiállításon és kéri az érdeklődőket, hogy keressék fel, győződjön meg személyesen áruinak versenyképességéről. Tisztelettel:

562

P. P. Nikolić

2 TANONC

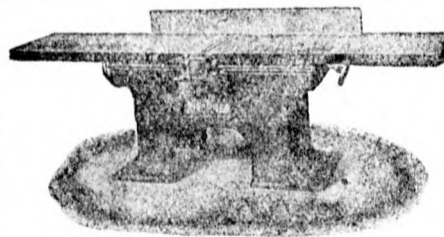
azonnal felvétetik teljes ellátással

PILKÓ REZSŐ mütakács

NOVISAD, Kamenička-kapuja 46.

Teljesen új bicikli eladó

Cim: „ALBA“ Tükörgyár
Novisad, Zseljeznicka-utca 53.

KIRCHNER ERNŐ és TÁRSA LEIPZIG S.

Egyedüli különlegesség:

famegmunkáló és fűrészelő gépekben, fűrészlapok gyalukések és mindenféle szerszámok raktára

Fiók: Budapest, V. Koháry ucca 4. szám

Tekintse meg a kiállított gépeket
BERNOLD SILVESTER cég pavillonjában a noviszádi kiállításon (546-1x)

ÜZLETÁTHELYEZÉS * SCHWARZ VILMOS

női és férfi divatárüzletét

KRALJA PETRA ULICA 7. SZÁM ALÁ

566

(Georgijevis vaskereskedése mellé) helyezte át

2x

Szép, jó és olcsó cipőt akar viselni?

Ugy kizárólag vásároljon

OLCSÓ ÁRAK!**KERESSEN FEL BENNÜNKET A NOVISADI KIÁLLÍTÁSON!****OLCSÓ ÁRAK!****Mocko i drug Novisad**

cipőüzletében, Omaljev átjáró